Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

№ 242 (20. 210) • 1988 йил 21 октябрь • жума Баҳоси 3 тийин.

«ҲОСИЛ—88»

◆ Зафар маррасини эгаллаган Хоразм ва Тошкент областлари миришкор деҳқонларидан ўрнак олиб, терим суръатини янада оширишга эришайлик.

◆ Марра томон тобора яқинлашиб келаётган қашқадарёлик ва бухоролик пахтакорларга омад тилаймиз!

◆ Улуғ Октябрнинг шонли 71 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш — барчамизнинг бурчимиз!

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 20 октябрга бўлган МАЪЛУМОТ

Областлар	Бир кунда (Планга процент нисбатан ҳисобида)	Мавсум бошидан (Планга процент нисбатан ҳисобида)	Шу жумладан машинада терилгани: Бир кунда (Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)	Шу жумладан машинада терилгани: Мавсум бошидан (Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)
Тошкент	1,24	100,19	1,06	104,78
Хоразм	0,99	100,04	0,78	60,35
Бухоро	1,88	91,76	1,53	72,34
Қашқадарё	1,42	91,60	1,45	100,22
ҚҚАССР	1,27	85,65	1,14	84,19
Сирдарё	1,63	84,00	1,69	95,00
Сурхондарё	1,36	81,76	0,98	84,22
Фарғона	1,46	80,74	0,49	38,26
Наманган	1,39	79,30	1,04	57,72
Самарқанд	2,03	64,25	2,11	60,40
Андижон	1,05	63,12	0,41	26,13
Республика бўйича:	1,46	82,62	1,21	72,97
Шу жумладан нигичка толали пахта:				
Сурхондарё	1,54	92,98	1,83	156,12
Қашқадарё	2,20	85,93	3,57	125,78
Наманган	1,34	84,56	—	—
Самарқанд	2,82	69,45	3,34	36,07
Бухоро	0,27	11,09	0,25	1,45
Республика бўйича:	1,69	86,36	2,44	139,89

ЗАФАР ҚУЧГАНЛАР

● Бўка райони пахтакорлари ғалаба рапортига имзо чекдилар. Улар давлат қабул пунктларига 58200 тонна хом ашё топширдилар. Ҳар гектар майдондан олинган ҳосил 24,5 центнерни ташкил этди. Райондаги бригадаларнинг 90 процента пудрат усулида ишлаганлиги, меҳнатни ташкил этишнинг илғор усулларидан самарали фойдаланилганлиги туфайли марра муддатидан илгари эгалланди. Айниқса, «Партия XIX съезди» колхози деҳқонлари бу ютуққа муносиб улуш қўшдилар. Улар ҳар гектар майдондан 29 центнардан пахта олиб ғалаба рапортига районда биринчи бўлиб имзо чекишди.

● Хазорасп райони пахтакорлари ҳам зафар қучдилар. Улар давлат қабул пунктларига 32450 тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Тайёрланган пахтанинг асосий қисми биринчи ва иккинчи сортларга қабул қилинди. Район хўжаликларида бригада ва оила пудратининг кенг жорий қилинганлиги йиллик марра барвақт эгалланишини таъминлади. Карл Маркс номли, Ленин номли совхозлар Жданов номли, Фрунзе номли колхозларнинг миришкор пахта усталари район деҳқонларининг ғалабасига муносиб улуш қўшдилар.

● Қашқадарё областининг механик-ҳайдовчилари меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Улар машинада пахта териш планини бажаришди. 271 минг тонна «оқ олтин» машиналар бункеридан тўкилди. Область далаларида мавсум давомида 4000 га яқин терим агрегати ишламоқда. Ҳозиргача ҳар бир машина билан 65—70 тоннадан пахта терилди. Қарши, Косон, Қамаши, Муборак. Нишон районлари механизаторлари йиллик планни 120—130 процентдан ошириб адо этдилар.

ҚИШЛОҚ КОММУНИСТЛАРИНИНГ ЮКСАК БУРЧИ

Пахта йиғим-терими долзарб паллага кирди. Қишлоқ меҳнаткашлари олдида етиштирилган мўл ҳосилни нобуд қилмай йиғиб-териб олиб, пахта тайёрлаш планини барвақт бажариш вазифаси турибди. Ҳамма жойда барча ишчи кучлари, техника воситалари сафарбар этилди. Энди ишининг муваффақиятини колхоз ва совхозларда йиғим-терим ишларини мавсум охиригача пухта ташкил этиш, пахта конвейерининг барча бўғинларида аниқ иш маромини таъминлаш ҳал этади.

Партия ташкилотлари, қишлоқ коммунистлари олдидаги масъулиятли вазифалар яна ҳам катта. Улар ишчи кучларидан оқилона фойдаланиш, пахтакорлар ўртасида оммавий мусобақани ташкил этиш, теримни сифатли ўтказиш ва юксак меҳнат унумдорлигига эришишда хўжалик раҳбарларига ёрдам бериш даъват этилганлар. Бугун ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишлар маркази далага кўчирилган. Коммунистлардан терим машиналари ва транспорт воситалари ҳайдовчиларига, теримчиларга доимий ғамхўрлик кўрсатиш, уларнинг меҳнати самарали бўлишига таъсир ўтказиш, энг яхши ташаббусларни кенг оммалаштириш, нуқсонларни зудлик билан тугатиш талаб этилади.

Тошкент области партия ташкилотлари ибратли тажриба тўпладилар. Терим машиналаридан ғоят унумли фойдаланиш мақсадида механизатор-кадрлар резерви тайёрланди. Механизацияланган звено ва отрядларга тажрибали коммунистлар етакчилик қилишмоқда. Терим мавсумида барча хўжаликларда муваққат партия ва комсомол группалари ташкил этилди. Сиёсий ахборотчилар, агитаторлар ўз фаолиятларини активлаштирдилар. Мана натижа: Ўрта Чирчиқ ва Коммунистик районлари кунига машина терими планининг 7 процентидан ошириб пахта тайёрлашга эришдилар. Оққўрғон ва Бўка районларининг коммунист механик-ҳайдовчилари, айниқса ибрат кўрсатдилар. Бундай иш услуби Хоразм области колхоз ва совхозларида ҳам жорий этилган. Бу ерда дала шийпонлари деҳқонининг иккинчи уйига айлантирилгани ва барча зарур шарт-шароитлар яратилганлиги эҳтиётдан ибратлидир. Теримчи ва механизаторларга шу ерда агитаторлар ҳар куни ким қанча пахта терганлиги, звено, бригада, колхоз, район ва областда қанча пахта тайёрлангани ҳақида мунтазам ахборот беришади, суҳбатлар ўтказишади. Энг яхши ташаббуслар ҳам шу ерда оммалаштирилмоқда. Масалан, Янгиариқ районидаги «Коммуна» колхозининг энг кўп пахта терган теримчилари Ўғилжон Авазова, Сўна Бежонова, Муборак Маҳмудова, шунингдек, механик-ҳайдовчилардан Норбой Мадраҳимов, Жумназар Авазов, Сотим Жуманиёзовларнинг иш тажрибаси ҳақида махсус суҳбатлар уюштирилди. Натижа қувончли бўлди: ҳар иккала область бараварига планни бажаришди, эндиги куч-ғайрат — мажбуриятни ўринлатишга.

Орқада қолаётганларни жадаллаштириш, мусобақа пешқадамлари эришган ютуқларни эртага бошқалар ҳам эгаллайдиган маррага айлантириш учун нималар қилмоқ керак! Ана шу вазифалар партия ташкилотларининг доимий диққат марказида турмоғи лозим. Мусобақанинг оммавийлиги, ошкоралиги, таъсирчанлиги кўпгина омилларга боғлиқ. Чунончи, бу ерда янги меҳнат рекорди ёки фойдали ташаббус ҳақида зудлик билан «Жанговар варақа»лар чиқаришнинг ҳам, фидокорона ишлаётган кишилар ҳақида бир оғиз илиқ сўз айтиш ёки ишёқмас, дангасаларни танқид тиғига олишнинг ҳам фойдаси катта. Сирдарё областининг кўпгина районларида социалистик мусобақанинг борши район газеталарида изчиллик билан ёритиб борилмоқда. Ворошилов районида хўжаликларда ҳар бир механизатор ва теримчи чиқарилаётган махсус варақалардан шахсан ўзи ва ҳамкасб ўртоқлари кунлик нормани неча процент қилиб бажарганлигини ва неча сўм ишлаганлигини ўқиб боради.

«Совет Ўзбекистони»га шунингдек, баъзи колхоз ва совхозлардан мусобақага суст раҳбарлик қилинаётгани, кишилар кунлик иш натижалари, қўшниларнинг кўрсаткичлари ҳақида ўз вақтида хабардор қилиб борилмаётгани тўғрисида ҳам сигналлар келиб турибди. Шундай хўжаликлар ҳам борки, коммунистлар теримда намуна кўрсатиш ўрнига бошқалардан орқада қолишмоқда. Партия ташкилотлари эса бундай аҳвол билан муроса қилмоқда. Жалолқудуқ район партия ташкилотлари ўзининг жанговар ва сафарбарлик ролини яхши ўтамаяптилар. Хўжаликларда терим техникаси, ишчи кучлари тўла сафарбар этилмаган. Район бўйича теримда графикда белгиланганидан минг киши кам қатнашяпти. 200 та машинадан ярмига яқини қантарилганича турибди. Ишлаётган машиналарнинг иш унуми эса ниҳоятда паст, ҳар бир агрегат билан кунига 1,5 тонна атрофида пахта териляпти, холос.

Дала ишларининг сифати, терим суръати коммунистларнинг доимий назоратида бўлмоғи лозим. Хўжаликларда машина билан қачон, қайси картада пахта териш муддатлари, ҳар бир агрегатнинг иш унуми аниқ кўрсатилган технологик карталар, план ва графиклар тузилган. Партия группалари ва цех партия ташкилотлари белгиланган ана шу тадбирларнинг бевосита бажарилишига эришишлари керак. Бунинг учун эса илғор теримчи ва механик ҳайдовчиларга таяниб иш кўриш, халқ контроли группаларини жалб этиб тез-тез текшириш ва рейдлар ўтказиш, текширишларнинг натижаларини кенг ошкора қилиб бориш айниқса муҳимдир.

Партия ташкилотларининг мавсумнинг ҳозирги энг долзарб даврида муваффақиятли иш олиб борши кўп жиҳатдан йиғим-терим билан банд бўлган кишилар ҳақида яқиндан ғамхўрлик кўрсатишига ҳам боғлиқдир. Мусобақа илғорларини шарафлаш, дала шийпонларида лекция ва суҳбатлар ўтказиш, концертлар уюштириш, ҳар куни мазали таомлар тайёрлаш кишиларнинг кайфиятини яхшилайди, меҳнат унумдорлигини оширади. Бироқ жойлардан олинаётган хабарлар бунинг акси ҳам бўлаётганлигини кўрсатяпти. «Ҳозир ҳамма деҳқоннинг ташвиши билан яшаши керак», — деб ёзади Пастдарғом районидаги «Москва» колхози бригада бошлиғи Р. Искандарова. — Қаерлардадир кўчма савдо, маданий-маиший хизматлар бор, деб эшитамиз, бироқ буни ҳали кўрганимиз йўқ. Шийпонларда ун, совун, чой, шакар, рўзғорга зарур бошқа моллар билан кўчма савдо уюштирилса деймиз. Биз ҳам даламизга санъаткорлар келишини, маиший хизматлар уюштирилишини хоҳлаймиз». Теримчи ва механизаторларга хизмат ўз қолига ташлаб қўйилган бундай ҳолларни Қарши, Киров ва бошқа бир қатор районларда ҳам учратиш мумкин. Партия комитетлари ана шундай нуқсонларни зудлик билан тугатишлари, ҳар бир дала шийпонини чинакам ҳордиқ масканига айлантиришлари лозим. Бу, айниқса шаҳарликлар ёппасига йиғим-теримга отланган айни кезларда зарурдир.

Пахтамиз тўрт миллион тоннадан ошди, сўнгги миллион ҳисоби бошланди. Катта «оқ олтин» хирмонини бус-бутун тиклаш учун курашда авангард бўлиш — қишлоқ партия ташкилотлари, коммунистларининг шарафли бурчидир.

МПЛА — МЕҲНАТ ПАРТИЯСИНИНГ РАИСИ, АНГОЛА ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ СССРга ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Совет раҳбариятининг таклифига биноан МПЛА — Меҳнат партиясининг раиси, Ангола Халқ Республикасининг президенти Ж. Э. Душ Сантуш шу йил 27 октябрдан 29 октябргача қисқача амалий визит билан Совет Иттифоқида бўлади.

СССР—БРАЗИЛИЯ: ҲАМКОРЛИК РИВОЖЛАНМОҚДА

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачев ва Бразилия Федератив Республикасининг Президенти Ж .Сарней 19 октябрь куни Катта Кремль саройида «Тинчлик ва халқаро ҳамкорлик йўлида баҳамжиҳат ҳаракат принциплари тўғрисидаги декларация»ни имзоладилар.

Сўнгра бошқа Совет — Бразилия ҳужжатлари имзоланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе билан Бразилия ташқи ишлар министри Роберто де Абреу Содре СССР ва Бразилия ҳукуматлари ўртасида космик фазони тинч мақсадларда тадқиқ этиш ва фойдаланиш соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги протоколни имзоладилар.

Ташқи ишлар министрлари 1987 йил 30 сентябрдаги иқтисодий, савдо ва илмий-техникавий ҳамкорликнинг узоқ муддатли программаси тўғрисидаги битимни; 1985 йил 9 декабрдаги иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги битимни; 1987 йил 30 сентябрдаги маданий ҳамкорлик тўғрисидаги битимни; 1988—1990 йилларда илмий-техникавий ҳамкорлик программасини кучга киритиш тўғрисидаги ноталарни бир-бирларига топшердилар.

Рио-де-Жанейро шаҳрида СССР Бош консулхонасини ва Ленинград шаҳрида Бразилия Бош консулхонасини таъсис этиш ҳақида ноталар айирбошланди.

СССР билан Бразилия ўртасидаги муносабатлар тарихига доир ҳужжатлар тўпламини биргаликда нашр этиш ҳақидаги аҳднома расмийлаштирилди.

Машиналар, ускуналар ва бошқа товарларни ўзаро етказиб бериш тўғрисидаги битим ҳам имзоланди.

Ҳужжатларни имзолаш маросимида:

Совет томонидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Яковлев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Лукьянов, бошқа расмий кишилар;

Бразилия томонидан сафарда Президентга ҳамроҳлик қилаётган расмий кишилар иштирок этдилар.

* * *

Шу куни Кремлда Бразилия Президенти Ж. Сарнейнинг Совет Иттифоқига расмий визити муносабати билан Совет — Бразилия музокаралари бўлиб ўтди.

Совет томонидан музокараларда — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Яковлев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, бошқа расмий кишилар қатнашдилар.

Декларация имзолангандан сўнг. (ТАСС—ЎзТАГ телефотоси).

Бразилия томонидан музокараларда — Бразилия Президенти Жозе Сарней, Президентнинг сафарида ҳамроҳ бўлиб келган бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

М. С. Горбачев билан Президент Ж. Сарнейнинг дунёдаги вазият тўғрисида концептуал фикрлашув руҳида ўтган суҳбати давомида томонлар маҳаллий можароларни бартараф этиш масаласига ўз ёндашувларидаги ўхшаш жиҳатлар нуқтаи назаридан мазкур можароларни бартараф қилиш йўллари хусусидаги фикрларини баён этиб бердилар. Улар дунёдаги сиёсий иқлим илий бошлаганлиги туфайли эскириб кетган маҳаллий можаролар тугунини ечиш йўлида ҳам силжишга эришиш мумкин бўлганини қайд этдилар. Шу билан бирга улар мазкур жараён ўзининг аниқ ижобий жўшқинлигини касб этиши муҳимлигини таъкидладилар.

М. С. Горбачев кескинлик манбаларини бартараф этишга совет ёндашувининг асосий принципларига тўхталиб (бу ёндашув можаронинг табиатини батафсил таҳлил этиш ва уни бартараф қилиш методологиясини ўз ичига олади), ҳозирги шароитда можароларни ҳарбий йўл билан ҳал этиб бўлмаслигига ишонч совет позициясига асос қилиб олинганини уқтириб ўтди. Бизгина эмас, дунёдаги кўпгина мамлакатлар ҳам тажриба ва мавжуд реалликлар негизида шу фикрга келдилар. Можароларни бартараф этишнинг фақат битта оқилона йўли бор, у ҳам бўлса мазкур можароларни сиёсий ечимлар ўзанига ўтказишдан иборат. Совет Иттифоқи Афғонистон теварагидаги, Яқин Шарқдаги, Африка жанубидаги вазият хусусида, Кампучия ва Марказий Америка хусусида ўз позициясини белгилаш чоғида айни шу фикрга амал қилади.

Президент Ж. Сарней шу ёндашувга қўшилиб, кескинлик манбаларини тугатишнинг сиёсий воситаси бўлмиш музокараларнинг муҳимлигини уқтириб ўтди, кескинликдан кўпинча ривожланаётган мамлакатлар азоб чекаётганликларини айтди. У Афғонистонга оид Женева битимларининг руҳи ва ҳарфига мувофиқ иш тутаётган Совет Иттифоқининг ҳаракатларига ижобий баҳо берди ҳамда Женева битимларининг барча қатнашчилари мана шундай йўл тутишлари лозим, деган фикрни билдирди.

Шу маънода совет томони, биз Афғонистон масаласини бартараф этишни давлатларнинг можароларини сиёсий бартараф қилиш принципларига нақадар содиқлигини кўрсатувчи тамал тоши, деб биламиз, деган фикрни билдирди. СССР Женева битимларига ҳалол риоя этмоқда ва битимларнинг бошқа қатнашчилари ҳам шундай йўл тутадилар, деб умид қилишга ҳақлидир. Афсуски, ҳозирча бундай қилмаяптилар. Женева битимларининг барбод этилиши кескинлик манбаларини бартараф этишга янгича ёндашувлар сиёсатига оғир зарба урган бўлур эди. Шундай бўлмаслиги учун Совет Иттифоқи имкони бўлган барча чораларни кўрмоқда.

Марказий Америка масалалари хусусидаги фикрлашув чоғида совет томони бу ерда вужудга келган танглик вазиятларининг манбаларини социал-иқтисодий соҳадан излаш кераклигини ва бу манбалар четдан киритилган, деган схемаларни тузмаслик лозимлигини таъкидлади. Никарагуа халқи манфур диктатурани ағдариб ташлаганлиги ва унинг ўзи танлаб олиш ҳуқуқи асосида плюрализтик жамият барпо этишга аҳд қилганлиги объектив жараёндир. Шу сабабли бу мамлакатга қарши ўтказилаётган зўравонлик ва ички ишларга аралашиш сиёсатини ҳеч қандай важлар билан оқлаб бўлмайди. Биз Никарагуа халқининг орзу-умидларига ва ўз турмушини қайта қуриш муддаосига хайриҳоҳлик билан қараймиз, деди М. С. Горбачев. Аммо биз у жойдаги режимларга ёки кимларнингдир манфаатига путур етказадиган ҳеч қандай ҳаракат қилаётганимиз йўқ. СССРнинг фикрича, Марказий Америкадаги аҳволни бартараф этишнинг Лотин Америкаси руҳидаги концепцияси замирида зўр ижобий куч бор, бу куч изчиллик билан рўёбга чиқарилган тақдирда у ижобий натижалар бериши мумкин.

Бразилия Президенти Ж. Сарней маҳаллий можароларни бартараф этишга Бразилиянинг ёндашуви моҳиятини баён этиб берди, унинг асосий моҳияти Совет Иттифоқининг ёндашувига мос келади. Ж. Сарней СССРнинг Марказий Америкадаги аҳволни бартараф этиш, шунингдек, Гватемала аҳдлашувларини қўллаб-қувватлаш хусусидаги позициясини ижобий баҳолади.

(Давоми иккинчи бетда).

ИЖАРА ПУДРАТИГА ОҚ ЙЎЛ

Ўзбекистонда ижара пудрати тобора кенг қўлланилмоқда. КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлими мудирининг ўринбосари В. Н. Севрук республикада меҳнатни ташкил этишнинг илғор формаси қандай жорий этилаётганлиги билан танишди. У Ўрта Чирчиқ ва Тошкент районлари хўжаликларида бўлди. Қишлоқ меҳнатчилари билан учрашувлар ва суҳбатлар чоғида пудрат усулини такомиллаштириш билан боғлиқ долзарб масалалар кўтарилди. Ижарачи коллективлар деҳқончилик маданиятини оширишдан, ҳар гектар ернинг самарадорлигини ўстиришдан манфаатдор эканлиги таъкидланди.

Буни Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхоз мисолида яққол кўриш мумкин, хўжалик меҳнатни ташкил этишнинг янги формасига тўла ўтган. Меҳнатнинг пировард натижаларидан шахсий манфаатдорлик ошганлиги натижасида колхозчилар давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш планини бажардилар. Янгича иш олиб борилган уч йил ичида бу ерда қўшимча маблағ олинди, бу маблағ ҳисобига маданият саройи, болалар боғчаси қурилди. Маҳсулотни қайта ишлаш учун йилига беш миллион шартли банка консерва тайёрланадиган завод қурилди.

Суҳбатлар чоғида бир қанча хўжаликларда, айниқса пахтачиликда меҳнатни ташкил этишнинг пудрат усулига етарли эътибор берилмаётганлиги, энг яхши ижарачи коллективларнинг илғор тажрибаси секинлик билан оммалаштирилаётганлиги таъкидлаб ўтилди.

(ЎзТАГ).

ҚЎҚОН МЕҲМОНЛАРНИ КУТИБ ОЛДИ

Қўқон шаҳрида Меконг дарёси соҳилларининг қўшиқлари янграй бошлади. Бу ерга Ўзбекистонда ўтаётган Лаос Халқ Демократик Республикаси кунлари қатнашчилари келдилар. Лаос вакиллари Муқимий, Ҳамза ва бошқа атоқли адиблар ҳамда маданият арбобларининг ватани — Қўқон шаҳри билан танишдилар. Меҳмонлар тарихий обидаларни кўздан кечирдилар, ўлкашунослик музейига бордилар. Улар меҳнат коллективларида, болалар муассасаларида бўлдилар. ЛХДР вакиллари Бутуниттифоқ шифохонаси — «Чимён» санаторийсига ва республикамизнинг энг гўзал гўшаларидан бири — Шоҳимардонга сафар қилдилар.

Лаослик артистлар қўқонликларга миллий қўшиқлар ва рақслардан тузилган музикали концертни совға қилдилар. Концертда меҳмонлар билан бирга шаҳар ҳаваскор артистлари ҳам қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

20 октябрь куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси П. Қ. Ҳабибуллаев раислигида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлди.

Мажлисда «Ташсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат коллективи кенгашининг «Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисида»ги СССР Қонуни талаблари асосида социалистик ўзини-ўзи бошқаришни ривожлантириш соҳасидаги иши кўриб чиқилди. Меҳнат коллективи кенгашининг раиси М. Б. Гвоздев билан бирлашманинг бош директори В. Д. Карлов бу ҳақда ҳисобот бердилар.

«Ташсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат коллективининг кенгаши партиянинг XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларига, Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонун қоидаларига амал қилиб, ўзини-ўзи бошқаришни ривожлантириш, ишлаб чиқариш ва жамоат ишларида меҳнаткашларнинг иштирокини активлаштириш юзасидан муайян ишларни амалга ошираётганлиги таъкидлаб ўтилди.

Шу билан бирга, меҳнат коллективи кенгаши Қонун ўзига бериб қўйган ҳуқуқлардан ҳали тўла фойдаланмаяпти. Бирлашманинг структура бўлинмаларида хўжалик ҳисоби ва коллектив пудратини жорий этиш ишлари етарли қатъият билан олиб борилмаяпти, иш жойларини аттестациядан ўтказиш ва рационализациялаш сусткашлик билан бормоқда. Кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ҳозирги ва келажакдаги эҳтиёжларни ҳисобга олмай ташкил этилган, маҳаллий миллат вакилларидан саноат кадрларини етиштириш масалаларига эътибор берилмаяпти.

Социал соҳани ривожлантиришда жиддий нуқсонлар мавжуд. Уй-жой проблемаси муаммоси сусткашлик билан ҳал этилмоқда, меҳнаткашларни озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш, ишчи ошхоналарида овқатланиш сифатини яхшилаш имкониятларидан фойдаланилмаяпти. Медицина хизматини такомиллаштириш, хотин-қизлар меҳнати ва турмушининг тегишли шароитларини яратиш кенгаш ва маъмуриятнинг эътиборидан четда қолмоқда, ёшлар муаммоларига эътибор бўшаштириб юборилган.

Кенгаш раҳбарларнинг сайлаб қўйилишини таъминлаш ва мутахассислар лавозимига конкурс асосида тайинлашни эътибордан четда қолдирган.

Президиум «Ташсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат коллективи кенгашининг социалистик ўзини-ўзи бошқаришни ривожлантиришга доир ишини қайта қуриш талабларига мос келмайди, деб топди. Меҳнат коллективи кенгашига маъмурият, жамоат ташкилотлари билан биргаликда ишлаб чиқариш ва социал соҳанинг ривожлантирилишини таҳлил қилишни, бу масалаларни тармоқ министрлиги, халқ депутатлари тегишли Советлари олдига қатъият билан қўйиш ва ҳал этишни топширди.

Халқ депутатлари Ҳамза район Совети ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетларига меҳнаткашларнинг социалистик ўзини-ўзи бошқаришини ривожлантиришда «Ташсельмаш» меҳнат коллективи кенгашига тегишли ёрдам кўрсатиш юзасидан зарур чораларни кўриш таклиф қилинди. Давлат корхонаси тўғрисидаги Қонунда кўзда тутилган вазифаларни амалга ошириш чоғида меҳнат коллективи кенгаши фаолиятини такрорлашга ва унинг ўрнини эгаллашга йўл қўйилмасин.

Президиум республика халқ депутатлар Советларига коллективларда социалистик ўзини-ўзи бошқаришни ривожлантиришни таҳлил қилишни топширди. XIX Бутуниттифоқ партия конференциясининг меҳнат коллективлари социал-иқтисодий турмушини демократиялашга қаратилган йўл-йўриқлари сўзсиз бажарилиши устидан контрол кучайтирилсин.

Мажлисда республика давлат ҳаётининг бошқа масалалари ҳам кўриб чиқилди ва шу масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Л. Ш. Беққулбекова, Президиум аъзолари А. Акбаров, Э. Алиев, В. Н. Журавлев, Э. Т. Зоҳидов, П. П. Мельников, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси Р. Ғ. Ғуломов, Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг раиси А. С. Ефимов иштирок этдилар.

СССР—БРАЗИЛИЯ: ҲАМКОРЛИК РИВОЖЛАНМОҚДА

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Сўнгра Совет ва Бразилия томонларидан музокарада қатнашаётган бошқа кишиларга сўз берилди, улар визит чоғида бўлган амалий муҳокамалар тўғрисида давлат бошлиқларига ахборот бердилар.

Э. А. Шеварднадзе билан Р. Содре халқаро турмушнинг энг муҳим масалаларини илгари силжитишда иккала мамлакатнинг ўзаро ҳамжиҳатлигини таърифлаб, СССР билан Бразилия халқаро хавфсизликнинг энг муҳим вазифаларини амалга оширишда бир хил, бир қанча ҳолларда эса ўхшаш йўл-йўриқларга амал қилиб иш тутаётганликларини уқтириб ўтдилар. Мазкур вазифаларни ҳал этиш йўлларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш халқаро ҳамжамият аъзоларининг коллектив кучғайратларига таяниши лозимлиги хусусидаги тушунчада улар яқдилдирлар. Томонлар маслаҳатлашиб туриш тўғрисидаги 1985 йилги меморандумни аниқ бажараётганликлари, шунингдек фикрлашувларга мислсиз янги шакллар бахш этишга тайёр эканликлари қайд этилди. Жаҳон шумул экологик муаммоларнинг ҳал этилиши икки томонлама ва халқаро ҳамкорликнинг янги соҳасини очиб беришини министрлар уқтириб ўтишди.

СССР билан Бразилия космик фазодан тинч мақсадларда фойдаланишда ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги протоколни имзолаганликлари алоҳида қайд этилди, бу протокол Совет — Бразилия алоқаларини ўзаро ишонч ошиб бораётганлигидан дарак берувчи сифат жиҳатидан янги поғонага кўтаради.

В. М. Каменцев Президент Ж. Сарнейга ҳамроҳ бўлиб келган бразилиялик корхона эгаларининг совет ташқи савдо идораларида бўлиб ўтган мулоқотлари ҳақида ахборот берди. Икки томонлама ҳамкорликнинг илгари силжиган, шунингдек муҳокама босқичида бўлган объектлари аниқ айтиб ўтилди. Совет — Бразилия ҳукуматлараро савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик комиссиясининг XI мажлисида ўзаро алоқаларнинг янги шакларини излаб топиш, жумладан СССР билан Бразилия территориясида шунингдек бошқа мамлакатларда қўшма корхоналар барпо этиш хусусида ишлаб чиқилган тавсияларни бажариш муҳимлиги қайд этилди. Томонлар икки томонлама савдо-сотиқнинг структураси, ҳажми ва мувозанатлаштирилмаганлиги икки давлатнинг потенциал имкониятларига мувофиқ келмаслигини эътироф этдилар ва бу аҳволни тузатиб олиш чораларини кўриб чиқиш ҳақида аҳдлашиб олдилар.

Бразилия фан ва технология министри Р. Биази ўзининг СССР Фан ва техника давлат комитети раиси Б. Л. Толстих билан ўтказган суҳбати ҳақида маълумот берди, шу суҳбат чоғида СССР билан Бразилия имзолаган 1988—1990 йилларга мўлжалланган фан-техника ҳамкорлиги программасини амалга оширишнинг энг муҳим йўллари белгилаб олинди.

М. С. Горбачев билан Президент Ж. Сарней музокараларни якунлаб, Бразилия томонининг ифодали ибораси билан айтганда, турли социал-сиёсий системаларга мансуб давлатларнинг ҳамжиҳатлиги хартияси ва шарқжануб йўли бўйлаб мамлакатлар муносабатлари учун намуна бўлган «Тинчлик ва халқаро ҳамкорлик йўлидаги ўзаро алоқа принциплари тўғрисида декларация» деб аталган Совет — Бразилия ҳужжатининг аҳамиятини алоҳида таъкидладилар.

Давлат бошлиқлари шуни уқтириб ўтдиларки, СССР билан Бразилия икки томонлама муносабатларни ривожлантиришнинг янги босқичига кирмоқдалар. Улар Президент Ж. Сарнейнинг ҳозирги визити Совет — Бразилия муносабатларини янада чуқурлаштириш учун қулай шароит яратади, деган фикрни якдилик билан билдирдилар. СССР билан Бразилия масъулиятни сезиб ва замон руҳида шу йўналишда меҳнат қилаверадилар.

М. С. Горбачев Бразилия Президенти визитининг ва бўлиб ўтган музокараларнинг якунларини қуйидагича жамлади:

СССР билан Бразилия бир-бири билан ўзаро ҳамжиҳатлик объектив зарурат эканлигига асосланиб иш тутадилар;

кўпгина муҳим халқаро муаммолар соҳасида юксак даражадаги иноқлик аниқланганлиги Совет — Бразилия муносабатларига янгича, кучли оҳангдорлик бахш этиш имконини беради;

иккала мамлакат ўртасида савдо-иқтисодий, илмий-техникавий ва бошқа соҳаларда ривожланиб, чуқурлашиб бораётган алоқалар шу муносабатларни қўшимча равишда мустаҳкамламоғи лозим.

Музокаралар ишчанлик, ғоят хайрихоҳлик вазиятида, ўзаро иноқлик соҳаларини излаш, иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларга барқарорлик, етуклик ва шу билан бирга янада жўшқинлик характерини бахш этиш истаги руҳида ўтди.

Қўшма ахборот қабул этилди. У матбуотда эълон қилинади.

* * *

Москва халқаро савдо марказида Совет — Бразилия муносабатлари мавжуд бўлган бутун давр мобайнидаги энг катта «Экспо Бразилия—88» кўргазмаси очилди. Унга Бразилия СССРга сотишни таклиф этаётган жуда кўп молларнинг намуналари қўйилган. Бу ерда кенг истеъмол моллари — пойабзал, тикилган кийимлар, озиқ-овқат маҳсулотлари ҳам, мураккаб технология буюмлари — автомобиллар, шахсий компьютерлар, фан-техника ишланмалари ҳам бор.

«Экспо Бразилия — 88» Бразилиянинг СССРдаги тўртинчи кўргазмасидир. Аввалги кўразмаларга нисбатан икки ҳисса кенгайтирилган майдонда 36 та давлат фирмаси ва хусусий фирманинг, шунингдек аралаш капиталга эга бўлган корхоналарнинг экспонатлари жойлаштирилган. Ғарбдаги машҳур мамлакатлараро корпорациялар, чунончи «Фиат», «Пирелли», «Филипс» ва бошқа корпорацияларнинг кўпгина шуъба корхоналари ва Бразилиядаги филиаллари ҳам ўз маҳсулотларини ҳамда техникавий ҳужжатларини кўргазмага қўйганлар. Воситачи-савдо фирмалар ҳам кўргазмада қатнашмоқда.

Тушдан кейин кўргазмани Ж. Сарней келиб кўрди. У фирмаларнинг стендларини кўздан кечирди, уларнинг вакиллари билан суҳбатлашди.

Президент бу кўргазма Бразилия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларни янада ривожлантиришга хизмат қилади, деб умид билдирди.

* * *

Сўнгра Ж. Сарней Звёздний шаҳарчасининг меҳмони бўлди. У Ю. А. Гагарин номидаги космонавтика музейини бориб кўрди. Планетанинг биринчи космонавти ҳайкали пойига гуллар қўйди.

Космонавтлар тайёрлаш марказида меҳмон тренажёр корпусида бўлди. «Мир» орбитал станциясини ва «Квант» модулини, космонавтлар очиқ космосга чиқиш ҳаракатларини машқ қиладиган гидролабораторияни кўздан кечирди.

Президент марказ раҳбарлари, космонавтлар билан учрашди. Суҳбатда космик тадқиқотлар соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида Кремлда имзоланган Совет — Бразилия ҳужжатининг иккала мамлакат муносабатларини янада мустаҳкамлаш учун муҳимлиги қайд этилди. Экология муаммоларини ҳал этишда биргаликда кучғайрат сарфлаш зарурлиги ҳақида ҳам гапирилди.

* * *

Кечқурун СССР Ёзувчилар союзида Бразилиянинг таниқли ёзувчиси бўлмиш Ж. Сарней жаҳон адабиётини ривожлантириш йўллари ҳақида совет адиблари билан адибона суҳбатлашди.

Союзнинг биринчи секретари В. В. Карпов ҳозир союз ўн минг профессионал ёзувчини бирлаштириб турганини Президентга айтиб берди. Ёзувчиларнинг ташкилоти тўла-тўкис хўжалик ҳисобига ўтган. Китоблар, юзлаб журнал ва газеталар нашр этишдан тушадиган кўп миллионли даромадлар ёзувчилар учун уй-жой бинолари, поликлиника ва касалхоналар, ижод уйлари қуриш, шунингдек пенсиялар ва бир йўла нафақалар бериш учун ишлатилмоқда.

СССР Ёзувчилар союзи юздан ортиқ мамлакат, шу жумладан Бразилия ёзувчилар ташкилотлари билан мустаҳкам алоқа боғлаб турибди.

— Совет адабиёти, — деди Ж. Сарней, — рус адабиётининг шонли анъаналарини муносиб давом эттирмоқда. У бутун дунёга ёйилди ва бразилияликлар бадиий турмушининг бир қисмига айланиб қолди. Ҳаётни ҳаққоний акс эттириш ва ҳамиша революцион ўзгартишлар орасида бўлиш, биз, ёзувчилар учун муҳимдир.

Суҳбатда Бразилия ёзувчиси Ж. Амаду қатнашди.

* * *

Совет Иттифоқига визит жуда муваффақиятли бўлди, уни Бразилия билан СССР ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришдаги чинакам тарихий, олий нуқта деса бўлади, деди Ж. Сарней совет ва чет эл журналистлари учун ўтказилган матбуот конференциясида.

Совет раҳбари Михаил Горбачев билан олти соатлик музокаралар менда катта таассурот қолдирди, бу музокаралар Совет Иттифоқининг Бразилияга қандай аҳамият бераётганини ҳис этиш имконини берди, деди сўзини давом эттириб у.

Бугун Кремлда Бразилия — Совет муносабатларида мислсиз ҳужжат имзоланди. «Тинчлик ва халқаро ҳамкорлик йўлидаги ўзаро алоқа принциплари тўғрисида декларация» икки томонлама муносабат асосларини белгилайди, унда ҳамкорлигимиз механизмларини ривожлантириш назарда тутилган. Бу ҳужжатда биз бутун халқаро аҳволни мустаҳкамлаш кераклигини ҳам ёқладик, жумладан космик фазога ядро қуролини чиқармаслик кераклигини, ядро қуролидан ҳоли бўлган тинчлик ва ҳамкорлик зоналарини барпо этиш кераклигини таъкидладик. Ҳозирги босқичда фақат мулоқот, тинчтотув яшаш дунёсигина бўлиши керак, деди меҳмон.

Декларациянинг муҳим бир қисми бор, деди Ж. Сарней. Иккала томон дунёдаги барча давлатлар —жаҳон тарихий жараёнининг мустақил ва тенг ҳуқуқли қатнашчиларидир, деган якдил бир фикрни билдирди. Барча мамлакатлар тинчлик ва қуролсизланиш ишига ўз ҳиссаларини қўша олдилар. Биз қуролланиш пойгасини тўхтатиш натижасида бўшатиб олинадиган ресурслар камроқ ривожланган давлатларга ёрдам бериш учун юборилсин, деган фикрни қўллаб-қувватлаб чиқдик. Янги халқаро иқтисодий тартиб учун кураш ҳам бунга ёрдам беради.

Президент Марказий Америкадаги вазиятни бартараф этиш йўлларига тўхталиб, маҳаллий можаролар ҳалқаро кескинликни кучайтиради, деб таъкидлади. Бу можароларни ҳарбий ҳаракатлар ёрдамида ҳал этиш ярамайди, уларни бартараф қилишнинг бирдан-бир йўли аввало Бирлашган Миллатлар Ташкилоти доирасидаги музокаралардир.

Ж. Сарней сўзининг охирида совет диёрида ўзига кўрсатилган иззат-икром ва меҳмондўстлик учун яна бир бор астойдил ташаккур айтди. М. С. Горбачевнинг Бразилияга қиладиган визити Москвада бошланган мулоқотнинг давоми бўлади, деб ишонч билдирди у.

Матбуот конференциясида журналистларнинг бошқа саволларига жаволар қайтарилди.

* * *

20 октябрда Бразилия Феператив Республикасининг Президенти Жозе Сарней Москвадан Ленинградга жўнаб кетди.

Учиб кетиш олдида Катта Кремль саройининг Георгий залида бразилиялик меҳмонни кузатиш маросими бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачев ва унинг рафиқаси Ж. Сарней ва унинг рафиқаси билан самимий хайрлашдилар.

Мотоциклчилар эскорти ҳамроҳлигидаги автомашиналар кортежи Кремлдан аэропорт томон йўл олди. Пойтахтнинг аэропортга олиб борадиган кўчалари ва майдонларида Бразилия ва СССРнинг давлат байроқлари кўтарилган эди.

* * *

Внуково аэродромида самолёт пиллапояси ёнида Ж. Сарнейни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Лукьянов рафиқаси билан кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

СССР Министрлар Советида

19 октябрь куни СССР Министрлар Советининг мажлисида қуйидаги масалалар кўриб чиқилди:

Мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришнинг борыши ва 1988 йилни тугаллашга оид вазифалар тўғрисида;

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг агросаноат комплексининг маҳсулотни қайта ишловчи тармоқлари учун машина-ускуналар ишлаб чиқариш ва уларнинг техникавий даражасини оширишга оид қарорлари қандай бажарилаётганлиги ҳақида;

1989 йилги газета ва журналларга обуна бўлиш билан боғлиқ ишларнинг аҳволи тўғрисида.

СССР ҳукуматининг биринчи масалани муҳокама қилиши бу йил экономика ривожини таҳлил этишга ёндашув халқ хўжалиги фаолиятига якун ясашнинг анъанавий таркиб тошган практикасидан принципиал фарқ қилишини кўрсатди. Бу энг аввало муҳокаманинг моҳияти, унинг характери ўзгарганлигида ўз ифодасини топди. Муҳокама асосан экономикада содир бўлаётган жараёнларни чуқур таҳлил этишга, ислоҳот кўзда тутган кўпгина иқтисодий омил ва воситалар хўжалик юритишнинг самарадорлигини оширишга зарур даражада таъсир кўрсатмаётганлигига қаратилди. Мажлисда таъкидлаб ўтилганидек, гарчи энг муҳим умумий иқтисодий кўрсаткичлар халқ хўжалигидаги ишларнинг аҳволи бир мунча яхшиланганидан, унинг ривожланиши анча жадаллашганидан далолат берса-да, чуқур жараёнлар бир қанча салбий тенденциялар сусайибгина қолмай, балки ҳатто кучаяётганлигини кўрсатмоқда.

Айни шунинг учун ҳам айрим марказий иқтисодий органлар раҳбарларининг мажлис қатнашчилари эътиборини ўтган 9 ой ичида ишлаб чиқарилган миллий даромад аввалги йилнинг худди шу давридагига нисбатан 4,7 процент, саноат маҳсулоти 4,3 процент, ижтимоий меҳнат унумдорлиги эса 5,2 процент ўсганлигига қаратишга уринишлари танқидий баҳоланди. СССР ҳукумати эришилган муваффақиятларни умумлаштирувчи кўрсаткичлар орқали қабул қилишдан қатъиян чекиниш, халқ хўжалигида, жамият турмушида содир бўлаётган ўзгаришларни реал баҳолаш зарурлигига эътиборни қаратди.

Шу муносабат билан 9 ой ичида савдога планда кўзда тутилганига нисбатан 1,1 миллиард сўм кам озиқ-овқат маҳсулоти чиқарилганлиги айтиб ўтилди. Шунинг натижасида бу йил аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш яхшиланмади. Мажлисда мамлакатни озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни тубдан яхшилаш тўғрисида қабул қилинган қарорларни бажаришга оид ишлар суст бораётганлигининг бевосита айбдорлари тилга олинди. СССР Давлат агросаноат комитети (В. С. Мураховский), Центросоюз (П. С. Федирко), СССР Дон маҳсулотлари министрлиги (А. Д. Будика), СССР Балиқ хўжалиги министрлиги (Н. И. Котляр), бир қанча иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари фаолиятининг характери КПСС XIX конференцияси биринчи галдаги хўжалик-сиёсий вазифани — озиқ-овқат муаммосини қисқа муддатда ҳал этишни ўткир ва ташвишланиб муҳокама қилган даражага бутунлай мос келмаётганлиги кўрсатиб ўтилди.

СССР ҳукумати СССРнинг бир қанча министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг социал-маданий соҳани ривожлантиришга оид фаолиятига баҳо берганда совет кишиларининг талаб-эҳтиёжлари асос қилиб олинди. РСФСРда 9 ой давомида планда кўзда тутилганидан қарийб 19 мингта квартира, Ўзбекистон ССРда 3 мингтадан ортиқ квартира, Молдавия ССРда қарийб 2 мингта квартира, Арманистон ССРда 2,4 мингта квартира кам фойдаланишга топширилганлиги мутлақо тоқат қилиб бўлмайдиган ҳол эканлиги таъкидланди. Ана шу ва бошқа бир қанча иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг раислари ўнлаб мактаблар, касалхоналар, мактабгача тарбия муассасалари ишга туширилишини таъминламаганликлари учун уларга нисбатан жиддий эътирозлар билдирилди. Бу айниқса Қозоғистон ССР, Тожикистон ССР ва Россия Федерациясига тааллуқлидир.

Мажлисда жамиятда сақланиб қолаётган кўпгина ўткир муаммолар мамлакатнинг оғир молиявий аҳволи билан боғлиқ эканлиги таъкидланди. Давлат даромадларига нисбатан унинг харажатлари тезроқ ўсиб бораётганлиги алоҳида хавотирлик уйғотмоқда. СССРнинг барча министрликлари, идоралари ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари мазкур муаммони ҳал этишнинг маълум йўлларидан фойдаланмаётганликлари, ўз фаолиятини харажатларда ғоят қаттиқ тежамкорликни таъминлашга, ҳар хил унумсиз нобудгарчиликлар ва харажатларни тугатишга, иш ҳақининг ўсиши меҳнат унумдорлигининг ошиши билан мақбул даражада мос келишига эришишга, ишлаб чиқариш самарадорлигини ўстиришга ва шу асосда бюджетнинг даромад базасини мустаҳкамлашга қаратмаётганликлари айтиб ўтилди.

СССР Министрлар Советининг СССР министрликлари, идоралари ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларидан шу беш йиллик охиригача корхоналарнинг зарар кўриб ишлашини бартараф этишга оид барча зарур чораларни кўришни талаб қилди. Бошқарув аппаратини сақлашга сарфланадиган маблағларни камайтириш харажатларни қисқартиришнинг муҳим резервларидан биридир.

Бу ишни амалга оширишда бошқарув аппаратининг реал таркиб топган структурасини ва уни сақлашга сарфланадиган харажатлар структурасини ҳисобга олиш ғоят муҳим эканлиги таъкидланди. Ҳозирги вақтда бошқарувда банд бўлган 18 миллион кишидан салкам 2 миллиони давлат аппаратини ташкил этади, 16 миллиони эса ишлаб чиқаришдаги бошқарувчилардир. Бошқарув аппартини сақлаш барча харажатларининг ўндан тўққиз қисми, яъни 38 миллиард сўмдан ортиқ маблағ уларга сарфланмоқда.

Айни вақтда фактлар шундан далолат бериб турибди, бошқарув аппаратини қисқартиришда реал силжишларга эришилмаяпти. Меҳнат коллективлари жуда катта аппаратни сақлашга кўплаб маблағлар сарфламоқдалар, бу эса ҳар бир корхонанинг хўжалик ҳисоби даромадига таъсир қилмоқда.

СССР министрликлари ва идораларига, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ўзларига қарашли бирлашмалар, заводлар ва ташкилотлар билан биргаликда тегишли ишлар олиб бориш, бунда Давлат корхонаси тўғрисидаги Қонунга қатъий амал қилиш тавсия этилди.

СССР Министрлар Советининг мажлисида социал муаммоларни ҳал этишга оид ишларнинг аҳволини муҳокама қилиш кун тартибидаги иккинчи масалани кўриб чиқиш чоғида янада кескинлашди.

КПСС Марказий Комитетида мамлакат агросаноат комплексининг маҳсулотни қайта ишловчи саноати моддий-техника базасини қайта жиҳозлаш масалаларига бағишланган кенгаш ўтказилгандан кейинги бир йил ичида бу ишда жиддий силжишлар рўй бермаганлиги ғоят ташвишлантирди.

Мажлисда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг мазкур масалага оид қарорлари бажарилишининг бориши бир қанча министрликлар қайта ишлаш саноатининг сифат жиҳатидан янги техникавий даражага чиқиши мамлакатимиз учун катта аҳамиятга эга эканлигига етарли баҳо бермаётганлигидан далолат бериши таъкидланди.

СССР Давлат агросаноат комитетига (В. С. Мураховский), СССР Министрлар Советининг давлат комиссиясига (И. С. Белоусов), СССР Министрлар Советининг машинасозлик бюросига (И. Силаев) уларнинг фаолиятидаги жиддий камчиликлар ва нуқсонларнинг моҳияти ишлар озиқ-овқат саноатига оид илгари ҳеч қачон қабул қилинмаган ҳамда ўз ҳажми ва характери жиҳатидан кенг кўламли ва комплекс қарорларни рўёбга чиқариш учун зарур бўлган тарзда мувофиқлаштирилмаганидан иборат эканлиги кўрсатиб ўтилди. Бу ишларнинг кўлами шундайки, 8 йил давомида қайта ишлаш тармоқларини ривожлантиришга 77 миллиард сўм капитал маблағ ажратиш, гўшт-сут, ёғ-мой, кондитер ва нон ёпиш саноатидаги қувватларнинг ўндан икки қисмидан кўпроғини реконструкциялаш ва қайта жиҳозлаш, қишлоқ хўжалик хом ашёсини ўз вақтида қабул қилиб олиш, қаклаш ва қайта ишлаш учун зарур қувватларни вужудга келтириш керак бўлади.

Саноатнинг мудофаа тармоқлари ва машинасозлик министрларининг эътибори улар қарамоғидаги корхоналар бир қанча ҳолларда тор идоравий манфаатлар туфайли техниканинг янги намуналарини ишлаб чиқиш ва кўплаб ишлаб чиқаришни ўзлаштириш масалаларини ҳал этишга ҳамда қайта ишлаш тармоқлари учун технология ускуналарини ишлаб чиқаришни кўпайтиришга тўғридан-тўғри қаршилик қилаётганликларига қаратилди. Мудофаа тармоқларининг асосий корхоналари технология линияларини комплект етказиб бериш тўғрисида шартномалар тузишдан бош тортаётганликлари хусусидаги фактлар келтирилди.

СССР ҳукумати қишлоқ хўжалик хом ашёсини қайта ишлаш учун янги техникани кўплаб ишлаб чиқаришга жалб этилган кўпгина корхоналарда ишлаб чиқарилаётган ускуналарга асоссиз равишда юқори нархлар белгилашга интилиш сезилаётганлигининг сабабларини батафсил кўриб чиқди. Шу муносабат билан ана шундай ҳолат кенг тарқалган министрликлар фаолиятига тегишли баҳо берилди.

СССР Министрлар Советининг мажлисида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг маҳсулотни қайта ишлаш тармоқларини тубдан реконструкциялашга оид қарорларида кўзда тутилган топшириқларни рўёбга чиқаришдаги камчиликларга СССР Давлат агросаноат комитети раисининг ўринбосарлари В. И. Черноиванов ва Н. М. Зайченко ўртоқлар, шунингдек СССР Қишлоқ хўжалиги ва трактор машинасозлиги министрининг ўринбосари ўртоқ Г. С. Кириченко ишидаги нуқсонлар кўп жиҳатдан сабаб бўлганлиги айтиб ўтилди.

Шу муносабат билан улар жиддий жазоланишга лойиқ эканликлари таъкидланди. Бироқ улар аҳвол жуда қисқа муддатда тузатилади, деб ваъда бергинликларини ҳамда уларнинг бу ваъдаларини СССР Давлат агросаноат комитети раҳбарияти ва СССР Министрлар Советининг машинасозлик бюроси қўллаб-қувватлаганлигини ҳисобга олиб, уларни қаттиқ огоҳлантириш билан чекланишга қарор қилинди.

СССР Министрлар Совети СССР Давлат агросаноат комитетига, СССР Министрлар Советининг давлат комиссиясига, СССР Министрлар Советининг машинасозлик бюросига айтиб ўтилган камчиликларни тугатиш борасида батафсил иш олиб боришни йўлга қўйишни топширди. Келгуси йилнинг бошларида СССР Министрлар Совети Президиуми уларнинг қилинган ишлар тўғрисидаги ҳисоботларини контрол тариқасида тинглайди.

СССР алоқа министри **В. А. Шамшин кун тартибидаги учинчи масала юзасидан ахборот берди.** Кўпгина матбуот нашрларига газетхон ва журналхонлар талабининг кескин ошганлиги одамларнинг қайта қуриш муваффақиятидан чуқур манфаатдорлиги, уларнинг ижтимоий активлиги юксак даражада эканлигининг ифодасидир, деб таъкидланди. Бироқ 1989 йилги газета ва журналларга обуна бўлишни тащкил этишда, энг аввало меҳнаткашларнинг бир қанча оммабоп нашрларга обуна бўлишда чеклашлар жорий этиш билан боғлиқ жиддий шикоятларига сабаб бўлган катта камчиликлар ва нуқсонларга йўл қўйилди.

Сентябрь ойининг бошларида СССР Министрлар Совети келгуси йил учун қўшимча қоғоз ресурсларини кидириб топди. Бироқ СССР Алоқа министрлиги, СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети бунда газета ва журналларга обуна бўлишдаги чеклашларни тугатиш соҳасида вужудга келган имкониятларни рўёбга чиқаришда зарур даражада актив позицияни эгалламадилар.

СССР ҳукумати СССР Алоқа министрлигининг барча нашрларга обуна қилишда чеклашлар бекор этилгани тўғрисидаги ахборотини инобатга олди. «Дружба народов», «Новый мир», «Огонёк» журналлари, шунингдек «Литературная газета» тиражини келгуси йилда кўпайтиришга халқ бераётган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди. Обуна муддати шу йил 15 ноябргача узайтирилди.

1989 йилнинг январида СССР Министрлар Совети Президиумининг мажлисида СССР ёғочсозлик саноати министри, СССР оғир, энергетика ва транспорт машинасозлиги министри, СССР Нашриёт полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети раисининг газета ва журналлар босиб чиқариш учун қувватларни вужудга келтириш ва уни зарур миқдорда қоғоз билан таъминлаш тўғрисидаги докладларини тинглашни мақсадга мувофиқ, деб топди. СССР Министрлар Советининг социал ривожланиш бюросига идора нашрлари билан боғлиқ ишларнинг аҳволини таҳлил этиш, бунда бошқарувнинг ташкилий структурасида содир бўлаётган қайта қуришни ҳисобга олиш, шунингдек мамлакатда обуна ўтказиш практикасини принципиал жиҳатдан яхшилаш тўғрисида таклифлар киритиш топширилди. 1990 йилда барча газета ва журналларга обуна бўлиш 1989 йилнинг 2 январидан бошланади.

СССР Министрлар Советининг мажлисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар А. П. Бирюкова, А. В. Власов, Ю. Д. Маслюков, Н. В. Тализин иштирок этдилар. Мажлисни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков олиб борди.

(ТАСС).

Врачлар съезди ўз ишини тугаллади

Совет соғлиқни сақлаш системасини сифат жиҳатдан янги даражага кўтариш — умумхалқ иши, давлат ишидир, чунки инсон саломатлигидан кўра муҳимроқ бойлик йўқ, инсон саломатлиги жамият фаровонлигининг белгисидир. Врачлар Бутуниттифоқ съезди қатнашчиларининг нутқларида ана шу фикр таъкидланди. Съезд Москвада Кремлдаги Съездлар саройида 19 октябрь куни ўз ишини тугаллади.

Съезднинг учинчи кунидаги ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. Н. Слюньков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. П. Бирюкова қатнашдилар.

Тула шаҳридаги 1-касалхонанинг участка терапевти **Т. А. Титкова** асосий эътиборни ишнинг бригада методига қаратди. Кадрлар етишмаётган бир пайтда биз меҳнатни янгича ташкил этишнинг ижобий жиҳатларини кўриб турибмиз, деди у. Беморларни «меники» ва «бегона» деб ажратиш йўқ бўлмоқда. Беморнинг тақдири ва даволаш муваффақияти учун коллектив масъулият ошмоқда. Афсуски, пул билан таъминлашнинг таркиб топган системаси илғор усулни жорий этиш йўлига ғов бўлди. СССР Молия министрлиги ва СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги амалий соғлиқни сақлашни ишнинг пировард натижаларига қараб пул билан тўла таъминлаши зарур.

Бемор болаларни ёшликдан парваришлаш сифатини яхшилаш тўғрисида ВЦСПС-га таклифлар тушмоқда, деди ВЦСПС секретари **Г. Ф. Сухорученкова.** Нотиқнинг фикрича, ёш оилаларга давлат берадиган ёрдамни яқин вақт ичида кучайтириш лозим. Гап болага қараб туриш учун фақат онага эмас, балки отага ҳам касаллик варақаси бериш, болага қараш учун онага берилган отпуска даврида чақалоқ икки ойга тўлгунга қадар она касалхонага тушган тақдирда ва бошқа бир қанча ҳолларда ана шу кунларга ҳақ тўлашни жорий этиш тўғрисида бормоқда. Бу тадбирлар қўшимча маблағни талаб қилади, бундай маблағни касалланиш камайиши ҳисобига олинадиган тежам, шунингдек маблағни оқилона ва адолатли қайта тақсимлаш ҳисобидан топиш мумкин. ВЦСПС СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги билан биргаликда ана шу ва бошқа масалаларни кўриб чиқишга тайёрдир.

Приморье ўлкасидаги наркология диспансерининг врачи **В. И. Ковалев** бу тармоқнинг моддий базаси ҳам, назарий базаси ҳам бўшлигини таъкидлади. Мамлакатда ичкиликбозликни тугатиш, тамаки чекишни тугатишнинг аниқ йўналишдаги системаси йўқлиги наркология учун социал соҳадаги энг қийин масаладир. Нотиқнинг фикрича, ичкиликбозлик ва бангиликка қарши кураш мақсадлари, босқичлари, воситаларини белгилаб берадиган махсус программа бўлиши зарур. Афсуски, деди нотиқ, бизнинг ҳузуримизга келадиганлар бе-морлар қаторига қўшилмаганлиги жамиятнинг улардан юз ўгиришига, уларни ўз ҳолига ташлаб қўйишга олиб келмоқда.

СССР Медицина фанлари академиясининг президенти **В. И. Покровский** медицина фанида фундаментал тадқиқотларни ташкил этишдаги камчиликларни таҳлил қилиб берди. Олим илмий ходимлар меҳнатига ҳақ тўлашнинг самарасиз системасини, бу система олимларнинг амалий фан ва амалий медицинага ўтиб кетишига сабаб бўлаётганини бу соҳада юз берган оғир аҳволнинг сабабларидан бири, деб атади. Аспирантлар сони йилдан-йилга камайиб бормоқда. Агар Медицина фанлари академиясида илгари бир йилда тахминан 200 аспирант ишлаган бўлса, ҳозир 50 аспирант бор: иш ҳақининг камлиги одамларга мақбул бўлмаяпти.

Моддий базанинг аҳволи ҳам яхши эмас. 30 йил давомида назария билан шуғулланувчи институтлар учун бironта ҳам бино қурилгани йўқ. Академияда асосан чет эллардан келтирилган эскирган ускуналар бор, уларни ишга яроқли ҳолда сақлаб туриш учун ҳозир ажратилаётганига нисбатан анча кўпроқ валюта маблағи керак. Нотиқ фундаментал фан соҳасида хўжалик ҳисоби принципларини жорий этишга салбий фикр билдирди, бу соҳани бюджетдан таъминлаш зарурлигини таъкидлади.

Нотиқ СССР Медицина фанлари академиясининг СССР Фанлар академияси билан ҳамкорлигини кучайтириш ва ниҳоят иккала академиянинг қўшма сессиясида қабул қилинган «Фундаментал илм-фан — медицинага» программасини амалга ошириш лозимлигини айтди.

Президент хавфли касаллик — СПИДга қарши курашда медицина ёрдамини ташкил этиш масалаларига ҳам тўхталди.

Врач фақат билимдон бўлиб қолмай, шу билан бирга қалб қўрини сарфлаши, раҳмшафқатли бўлиши лозим. Бу фазилатларнинг ҳаммаси яқинда Тошкентда бўлиб ўтган интернационалист медицина ходимлари Бутуниттифоқ слёти қатнашчилари каби энг яхши медицина ходимларига хосдир. Бу слёт «Медицинская газета» ташаббуси билан ўтказилди, деб таъкидлади газетанинг бош редактори **К. В. Шчеглов.** Улар уруш ҳаракатлари шароитида мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатиб, ўз бурчларини шараф билан бажардилар. Нотиқ газетхонларнинг Афғонистонда ўз интернационал бурчини бажарган врачлар ва медицина ходимларини ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилиш ҳамда муайян имтиёзларнинг уларга нисбатан жорий этилишига, интернационалист медицина ходимларининг социал статуси масалаларига эътиборни қаратиш тўғрисидаги истакларини етказди.

Москвадаги 19-шаҳар касалхонаси врачи **А. А. Свиридов** СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ишида ҳали ҳам сақланиб қолган буйруқбозлик-маъмуриятчилик услубини қандай қилиб тугатиш, соғлиқни сақлашда қандай қилиб чинакам ошкораликка эришиш тўғрисида гапирди. Амалиётчи врачларнинг уюшмасини тузиш бунинг йўлларидан биридир, деди нотиқ. Чунки даволовчи врач, деб таъкидлади нотиқ, сиҳат-саломатлик учун курашнинг олдинги марразида бўлади, беморни айни шу врач даволайди. Афсуски, ҳамма унга қандай даволаш ҳақида ақл ўргатиб, доимо ишга халақит бериб келади. Нотиқ амалиётчи врачлар камситилаётгани, уларга очиқдан-очиқ ишонилмаётганлиги ҳақида ачиниб гапирди. Врач ўзи зарур деб ҳисобланган муддатга касаллик варақаси бериш ҳуқуқидан маҳрум қилинганлигини ана шу ишончсизлик билангина изоҳлаш мумкин. Касаба союзлари касаллик варақалари беришнинг қонунийлиги ва қоидаларини контрол қилиши лозим, албатта. Лекин бунда ишончсизлик билдириб, врачларни камситмаслик керак.

СССР соғлиқни сақлаш министри **Е. И. Чазов** мунозарага якун ясади.

Врачлар Бутуниттифоқ съездининг жаҳон врачларига мурожаатномаси қабул қилинди. Мурожаатномада хусусан бундай дейилади:

«Биз инсоннинг порлоқ ақл-заковатига ишонамиз, тинчлик ва тараққиёт ғоялари тантана қилишига ишончимиз комил. Келинглар, куч-ғайратларимизни бирлаштириб, ер курраси даги одамлар қалин ҳамкорлик, ўзаро ҳурмат ва ишончга асосланган порлоқ, соғлом келажакка эга бўлишлари учун ўзимизга боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилайлик».

Съездда қабул қилинган резолюцияда барча медицина ходимлари ўз фаолиятларини, куч-ғайратларини 2000 йилгача бўлган даврда аҳоли саломатлигини сақлашни ривожлантириш ва СССРда соғлиқни сақлашни қайта қуришнинг асосий йўналишлари ўртага қўйган вазифаларни бажаришга қаратишлари лозимлиги таъкидланади. Бу КПСС XXVII съезди, XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қарорларини амалга оширишга муҳим ҳисса бўлиб қўшилади.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИ

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ — ТАРАҚҚИЁТ ОМИЛИ

• *Мусобақа—миллионлар ижоди*

1988 йил октябрь, № 10 (171)

«Корхоналарнинг хўжалик ҳисобига, ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ва ўзини-ўзи бошқаришга ўтиши коллективларнинг ўз янги ҳуқуқларини ҳам, енгил бўлмаган масъулият юкини ҳам чинакамига ҳис этишларига имкон беради. Гарчи ислоҳот дастлабки қадамларинигина қўяётган, хўжалик юритиш янги методлари эса эндигина ўзлаштирилаётганига қарамай, булар ҳозирдаёқ кўпгина ишлаб чиқариш муаммолари ва социал муаммоларни ҳал этишга, коллективлардаги бутун вазиятга ижобий таъсир ўтказа бошламоқда.

Янгича ишлаётган корхоналар бу йил маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан планнинг бажарилишинигина таъминлаб қолмай, шу билан бирга ўз иқтисодий кўрсаткичларини ҳам анча яхшилаб олдилар. Бу жуда диққатга сазовордир».

(XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси материалларидан).

Тошкент экскаватор заводининг пайвандчи-слесарлари (суратда чапдан) И. Антошкин ва М. Шоғалиев Улуғ Октябрнинг 71 йиллиги шарафига коллективда бошланган социалистик мусобақада пешқадамлик қилишмоқда. Улар кунлик топшириқни ошириб бажариш билан бирга хом ашё ва материал ресурсларини тежаб сарфлашмоқда

М. Нуриддинов фотоси.

ИШЧИ СЎЗ СЎРАЙДИ

УНУМДОРЛИК ОШМОҚДА

Корхонамиз янги бинога кўчиб ишлай бошлагач, тикувчиларимизнинг иш унумдорлиги ўрта ҳисобда 10 процентга ошди. Бунинг боиси, цехларда меҳнат шароитлари кескин яхшиланди, ишлаб чиқаришнинг 80 проценти янги техника воситалари билан қуроллантирилди. Кенг ва еруғ цехлар, замонавий ускуналар, яхши меҳнат шароитлари юқори унум билан ишлашга энг яхши даъват бўлди.

Цехимиз коллективи бу йил 9 миллион 544 минг сўмлик тикувчилик буюмлари тайёрлаш керак. Биз буни 10 миллион сўмга етказиш бўйича социалистик мажбурият қабул қилганмиз. Бунга иш вақтидан, дастгоҳлардан унумли фойдаланиш орқали эришмоқчимиз. Шахсан мен бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажаришга сўз берганман. Айни маҳалда меҳнат календаримда келгуси беш йиллик бошланди. Саломат Бақоева, Назокат Шамсиддинова, Екатерина Хонсуворова, Саодат Раҳмоновалар ҳам кўплаб меҳнат операцияларини мукаммал ўзлаштиргганликлари туфайли юқори кўрсаткичга эришмоқдалар.

Коллективимизда мураббийлик ҳаракати яхши йўлга қўйилган. 70 дан зиёд меҳнат ветерани ёшларга ўз касби сирларини ўргатишмоқда. Саломат Наврўзова, Шаҳзода Розиқова, Ҳанифа Тоҳирова каби ёшлар ишчи касбини тез ўзлаштириб, ҳозир коллектив ўртасида обрў-эътибор қозонишди.

Шу йилдан бошлаб корхонамиз тўла хўжалик ҳисоби асосида меҳнат қилмоқда. Бу ишчиларни моддий рағбатлантиришда меҳнат унумдорлигининг таъсирини кучайтирди. Натижада ҳар бир конвейерда ўрта ҳисобда 5 иш ўрнини қисқартириб, белгиланган ҳажмдаги маҳсулотни тайёрлашга эришяпмиз. Тежалган ишлаб чиқариш майдонларида маҳсулотнинг бошқа турларини тайёрлаш тадбирларини кўрмоқдамиз. Сифатга ҳам эътибор беряпмиз. Корхона асосан болалар устки кийим-кечагини ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган. Тайёр маҳсулотни дазмоллайдиган янги цехнинг ишга туширилиши туфайли корхонага келадиган рекламациялар сони кескин қисқарди.

Ишимизда муаммолар ҳам йўқ эмас. Болалар пальто ва плашчлари, куртکалари, мактаб формалари ишлаб чиқаришда аҳолининг мавсумий эҳтиёжлари ҳисобга олинмаяпти. Оқибатда ёз пайтида ишлаб чиқарилган қишки кийимлар ойлаб савдо ташкилотларининг омборхоналарида тахланиб ётибди. Бундай аҳволга чек қўйиш тадбирларини белгилаяпмиз.

Корхона реконструкциясидан кейин душхоналар, хотин-қизлар гигиена хоналари ишга тушди. Новвойхона ишлай бошлагани ишчиларимизга яна бир қулайлик яратди. Маъмурият ва касаба союз комитетидан маиший хизмат кўчма устахонаси, мева-сабзавот магазини, аёллар сартарошхонаси ташкил қилинишини талаб қилмоқдамиз. Буларнинг ҳаммаси меҳнатимиз унумдорлигини янада ошириши шубҳасиздир.

Ҳ. ЭГАМОВА.
Бухоро тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси 1-филиалининг ишчиси.

УНУТИЛГАН ФИЛИАЛ

Наманган трикотаж-тикувчилик бирлашмасининг Чуст филиали шаҳардаги ички имкониятлар ва ишчи кучидан тўлароқ фойдаланиш, айниқса, маҳаллий хотин-қизларни ижтимоий фойдали меҳнатга кенг жалб этиш мақсадида ташкил этилган эди.

Мактаб ўқувчилари формалари тикишга мўлжалланган бу корхона иши даставвал жадал юришиб кетди. Икки қаватли янги бино қурилгач, ийда ўтириб қолган 300 дан зиёд хотин-қизни ишга жалб этиш мумкин бўлди. Корхона хом ашё, эҳтиёт қисмлар билан етарли таъминлаб турилди. Шу сабабли смена нормалари, ойлик ва квартал план топшириқлари ошириб бажариларди.

Лекин, афсуски, филиалга эътибор ҳамиша бирдек бўлмади. Эндиликда эса унутилган ҳисобида. Хом ашё келишида аниқ маром йўқ. Тикув машиналари анча эскириб кетганига қарамай, уни янгиларига алмаштириш, лоақал ремонт қилиш учун эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш масаласини ҳеч ким ўйлаётгани йўқ. Натижада техника тез-тез бузилиб, кўп иш вақти йўқотилмоқда.

Энг ёмони шундаки, филиал истеъмолчилар билан шартнома мажбуриятини бажара олмай, катта-катта суммани жарима сифатида совурмоқда.

Республика Енгил саноат министрлиги Чустдаги тикувчилик корхонаси аҳволини ўнглаб олиш, ишчиларга қулайликлар яратишга ғамхўрлик қилиши керак.

С. НАСИМХОНОВ.

ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

Бешариқ шаҳрида 140 ўринли болалар боғчаси фойдаланишга топширилди. Объектни Киров районидаги 90-ва 103-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колонналар коллективлари муддатидан олдин қуриб битказдилар.

Шаҳар Совети ижроия комитети уй-жой, социал, маданий-маиший объектлар қурилишига катта эътибор берянти. Йил бошидан буён 2920 квадрат метр уй-жой майдони бўлган янги уйларда оилалар ҳовли тўйларини ўтказишди. Йил охирига яна 950 квадрат метр ҳажмда уй-жойлар қуриб битказиш мўлжалланмоқда.

— Уй-жой программасида мактаб ва мактабгача болалар муассасалари қурилишига алоҳида эътибор берилган, — дейди шаҳар Советининг раиси М. Ёқубов. — Ўн иккинчи беш йиллик бошидан буён 420 ўринли 3 та боғча қурилди. Шу билан мактабгача тарбия муассасалари 14 тага етди. Аҳолиси сони тез ўсиб бораётган шаҳримиз учун бу оз. Навбат кутиб турган оилалар ҳали кўп.

З. ҲАЙДАРОВ,
Фарғона области.

ДИҚҚАТ, ТАЖРИБА!

ЎРГАНИШГА АРЗИЙДИ

Одатда кончилар қудуқ кавлаб бўлингач, бурғулаш минорасини қисмларга бўлиб, янги қудуқ кавланадиган ерга олиб боришади. Кейин шу қисмлардан яна минора тиклашади. Бу операцияларни бажаришга ўн беш кунлик бетўхтов иш куни ажратилган. Аслида бундан ҳам кўп вақт кетади.

Қозоғистондаги Қорачағаноқ конини ўзлаштираётган совет ва чет эллик кончи ҳамда қурувчилар ажойиб тажрибанинг гувоҳи бўлдилар. Уларнинг кўз олдида баландлиги ўн беш қаватли бинодек, юз йигирма тоннали бурғулаш минораси икки километр масофадаги янги жойга «ўзи юриб кела бошлади». Уни уч минг от кучига тенг саккизта трактор судраб келарди.

Бу ишни саккиз кишидан иборат монтажчилар коллективи икки кунда бажарди. Иш тажрибали мутахассислар Абдумалик Худойбердиев билан Фарид Ахметов бошчилигида амалга оширилди.

Руминияда тайёрланган бу бурғулаш минораси ҳам Ватанимизда чиқарилаётган миноралар каби судраб ташишга мўлжалланмаган эди. Шунинг учун монтажчилар металл чана тайёрлашди.

Янгилик туфайли ўн тўрт иш куни ва юз минг сўмдан ортиқ маблағ тежаб қолинди.

А. АЗИМОВ,
техника фанлари кандидати.

Ишчилар билан муносабат бирданига ўзгариб қолишини кутмагандим. Аввалига орқаворотдан гапирганлар энди очиқчасига эътироз билдира бошлашди:

— Илгари шанба, якшанба кунлари дам олардик. Нега энди ишлаяпмиз?

— Давлат қабули жорий этилгач, сиз тайёрлаган маҳсулот сифатсизлиги аниқланди. Январь ойида фақат 30 процент маҳсулот қабул қилинди, — дея жавоб бердик.

Шундай экан, бракчилар ишласин, деганлар ҳам бўлди.

Дарҳақиқат, ўшанда нега қистов билан ҳаракат қилдик. Чунки 1988 йилнинг январь ойидан бошлаб, ўзўзини бошқариш, ўзини маблағ билан таъминлаш усулига ўтишимиз керак эди. Агар бу ишни қарздор бўла туриб бошласак, аҳволимиз қийин кечарди. Шу боис, давлат қабули жараёнида ошкор бўлган камчиликларни бартараф этиш, қарздан қутилишнинг аҳамияти катта эди.

1987 йилнинг январида икки миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиши керак эди. Бажарилмади. Февралда эса 2 миллион 900 минг сўмлик план белгиланганди. Яна бажарилмади. Интизом биринчи ўринга қўйилгач, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариш учун кетган иш вақти қирқилгач март ойида маҳсулотнинг етмиш проценти қабулдан ўтди. Балки бу маъмурий—буйруқбозлик усулини эслатар. Йўқ, бу оддий тўқнашув эди. Эски иш услуби ва янгиликнинг юзма-юз келишидан ана шундай тортишувлар бўлди.

Натижада жуда кўп эскирган ускуналарни алмаштириш масаласи қўйилди. Ишчиларга пешвоз бордик. Ўлчаш асбоблари янгиланди. Лекин йил бошидаги ўпириліш ўрнини дарров тўлдириш қийин эди. Одамлар чарчашди. Узайтирилган иш кунлари жонларига тегди. Йиғилишларда, учрашувларда завод раҳбарларини айблай бошлашди. Биз, раҳбарлар шундай кезда ёрдамга, кимнингдир қўллаб-қувватлашига жуда муҳтож эдик. 12-цехнинг Бахтиёр Мамашев мастерлик қилаётган сменаси «Ўн учинчи ойлик учун» шиори билан чиқди. Улар Улуғ Октябрь 70 йиллигига икки йиллик планни уддалаймиз, дея сўз беришди. Ҳали кечагина маъмурият билан тўқнашган коллектив ҳайрон қолди. Бахтиёр Мамашев ким? 1963 йилда туғилган. Иштихонлик. Институтни битириб заводга келди. Созловчи эди, мастер бўлди. Балки обрў излаётгандир. Эҳтимол бу унинг шахсий фикридир? Йўқ, у коллективи билан бир сўзли экан. Улар ишдан кейин қолишди, баъзан дам олиш кунлари ҳам келишди.

— Ўшанда ўйлаб-ўйлаб Бахтиёрнинг таклифига қўшилдик, — дейди Валентина Филипповна Пушкина. — Ахир, завод раҳбарлари биз ҳақимизда қайғуришаётганини англаб олишимиз керак эди-да.

Ана шундай ташаббуслар асаббузарликни енгди. Икки ойда «жамғарилган» 1 миллион 299 минг сўмлик қарз тобора қисқариб борди. Аймримлар планни ўзгартириш тарафдори бўлишди. Чунки 1986 йилда план уч марта ўзгартирилган эди. Шунга қарамай, давлатдан икки миллион сўмлик маҳсулот қарз бўлиб қолишганди. Заводга янги келган раҳбарлар, ташаббускорлар бу йўлни қоралашди.

Улуғ Октябрь етмиш йиллиги арафасида бригадалар, сменалар маррага етиб кела бошлашди. 31 декабрь куни завод радиоузелидан табрик сўзлари янгради. Машаққатли йилда пландаги 32 миллион ўрнига 32 миллион 31 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилганди. Меҳнат унумдорлиги 120 процентга ўсди. 1986 йилга нисбатан фойда 40 процент кўпайди, яъни завод ҳамёнига 8 миллион 37 минг сўм пул тушди. Ҳар бир кишининг ойлик иш ҳақи олдинги йилдагидан ўн саккиз сўмга ошди.

Йилнинг дастлабки ойларидаги тўқнашув янги шароитга ўтиб, дадил ишлаш учун имтиҳон бўлди. Лекин ҳар қандай ютуқ ортида ҳам соя бўларкан. Хўш, бу

• *Ишлаб чиқариш командирлари минбари*

ДАДИЛ МАРРАЛАР САРИ

қандай соя эди? Аввало, иқтисодий таҳлилни кўриб чиқдик. Ҳар бир киши фаолиятига баҳо бериш унутилган экан. Оқибатда тартибсизлик, лоқайдлик илдиз отган. Қолаверса, йилнинг биринчи кунларида завод реализация планини 792 минг сўмликка бажармаган эди. Нега план 97,4 процент бўлиб қолди? Демак агросаноат комплексининг қайси бир районларида эҳтиёт қисм етишмади. Техника ремонти бажарилмай қолди. Двигатель йиғувчилар ҳам шартнома бажарилмагани учун сўзларининг устидан чиқа олмадилар.

Таҳлил шуни кўрсатдики, ҳали умум манфаатидан кўра ўз манфаатини кўпроқ ўйлайдиганлар анчагина экан. Ҳар бир цех, ҳар бир бригадага шартнома бўйича маҳсулот тайёрлаш плани берилган. Одатда уч хил поршен ва уч хил гильза тайёрланади ва улар каттакичиклигига қараб, группаларга сараланади. Битта катта ҳажмдаги гильза учун ишчига 22 тийин тўланади. Ўрта ва кичик ҳажмдагисининг нархи ҳам шундай. Ишчи битта катта гильза тайёрлагунча иккита кичигини қўйиши мумкин. Вақт ва меҳнат сарфи уни «устомон»ликка ундайди. Демак, нормативларда ноҳақлик бор. Бу ўринда ишчини айблаш ҳам, айбламаслик ҳам мумкин. У кўпроқ ишлаб, кўпроқ ҳақ олай дейди. Аммо кимдир унга йўл бермайди. У эса барибир ўзи англаган томонга одимлайди. Шунинг учун заводда бу хусусда янги тартиб ўрнатишга қарор қилдик. Шу йил январь ойида поршен ва гильзалар сони, хили аниқлаб чиқилди. Тўғри, ишчилар сон жиҳатдан бироз кам маҳсулот ишлаб чиқаришди. Чунки асосан катта ҳажмдагиларини тайёрлашга тўғри келди. Лекин уларнинг кўнгиллари ёришди. Ютуқ ортидаги соя йўқолди.

Ўша кезларда заводимиз 70 ёшга тўлди. Аммо коллектив аввал камчиликларни тугатамиз, кейин эса тўйни нишонлаймиз, деган тўхтамга келди.

Янги шароитда нималар ўзгарди? Бу савол завод ишчиларини ўйлатарди, албатта. Шунинг учун ҳар бир ишчи учун эслатма-китобча тайёрланди. Унда корхонада иқтисодий ислоҳот шароитида қандай янгиликлар бўлиши, бунинг учун нималарни амалга ошириш зарурлиги ўз ифодасини топганди. Жумладан, унда шундай сатрлар бор: «Аввало юқоридан планлаштириш камаяди. Корхона ўз қуввати даражасида ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг 70 процентига давлат томонидан буюртма олади. Қолганини ўз хоҳиши билан сотади. Давлат буюртмасидан зиёд маҳсулотдан келадиган даромад коллектив ихтиёрида қолади».

Янгилик ҳамма вақт қийинчилик билан ўзига йўл очади. Лекин натижа шуни кўрсатдики, бу сафар янгилик жуда тез сингиб кетди. Ўтган йилгидек ўпириліш бўлмади. Балки ўша пайтдаги машаққат энди маҳсул бергандир. Одамлар пировард натижа учун кураша бошладилар.

Мустақиллик кўп нарса берди. 1-цехда доим одам етишмасди. Тешақул Раҳмонқулов ҳар бир йиғилишда ўзи бошчилик қилаётган цехда бўш жойлар кўпайгани, ишчи кучи етмаслигини айтарди. Янги шароитда муносабат ўзгарди. Коллектив йиғилиб 15 та штатни қисқартиришга қарор қилди. Шундан 6 таси инженер-техник ходимлар. Транспорт цехида ҳам 10 та штат қисқарди. 5—цех эса 15 кишига жавоб берди. Аммо бирор киши заводдан чиқиб кетмади. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш цехи, қурилиш бригадаси кенгайтирилди.

Бу масалалар меҳнат коллективи кенгашида ҳал этилаётгани мустақилликни устивор этмоқда. Январь ойида завод 2 миллион 645 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб, планни ошириб уддалади. Меҳнат унумдорлиги ошди. Маҳсулот ишлаб чиқариш аввалги йилги январь ойидагидан 188 процент кўп бўлди. Энг асосийси рекламация йўқолди.

Дастлабки муваффақият туфайли коллективнинг қўйилган вазифалар ижросига ишончи ортди. Барча цехлар, участкаларда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш муҳим масалалардан бирига айланди. Айни бир пайтда ишлаб чиқаришни қайта жиҳозлаш, эскирган машина-механизмлар ўрнига янгиларини ўрнатиш билан боғлиқ ишлар юришиб кетди. Техника билан қайта жиҳозлаш беш йиллик планига биноан ускуналарнинг 70 проценти алмаштирилиши керак. 1988 йилнинг ўзида асосий универсал дастгоҳлардан 48 таси, ихтисослаштирилганларидан 15 таси алмаштирилиши кўзда тутилган. Ҳозир ГДРдан олиб келинган юқори унумли иккита фрезерлаш станоги ўрнатилди. Одессадан «ОС 2754» маркали тўртта поршень тайёрлаш станоги ва бошқа силлиқлаш, қолиплаш агрегатлари келтирилди.

Иқтисодий ислоҳот натижалари ҳамма жабҳада кўзга ташланмоқда. Товар маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича саккиз ойлик план 105,7 процент уддаланди. Муҳими, реализация, норматив соф маҳсулот бўйича белгиланган топшириқлар муваффақиятли адо этилди. Ўтган даврда ишлаб чиқаришдан 692 минг сўм соф фойда кўрилди. Саккиз ойда брак миқдорини ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан камайтириш ҳисобига 50 минг сўмни тежаб қолдик. Бир сўмлик товар маҳсулот ишлаб чиқариш учун сарфланган пул белгиланганидан 3 сўм 12 тийинга арзонлашди. Товар маҳсулоти ўтган йилдагидан 7,4 процент ошган бўлса, меҳнат унумдорлиги эса 11,7 процентга ўсди. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришда ҳам ана шундай салмоқли силжиш рўй берди.

Ҳозир заводда 104 бригаданинг 82 таси меҳнатни ташкил этишнинг бригада усули асосида ишлаётгани, мусобақа ошкоралиги таъминлангани ҳам бу ютуқларнинг асосларидан биридир. Айни пайтда КПСС XXVII съезди делегати Е. Бужинский, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати И. Исломов, Ш. Ҳамроқулов, Г. Ҳожиматова, А. Жуков ҳамда бошқа ўнлаб, юзлаб ишчилар ташаббуси катта ўрин тутганини таъкидламоқ зарур деб биламан.

Корхонада маблағ кўпайгач, шароит ҳақида ҳам дадил қайғуриладиган бўлинди. 12 та цехнинг саккизтасида маиший хоналар ремонт қилинди, қайта жиҳозланди, қўшимча шароитлар яратилди. Заводдаги учта ошхона реконструкция қилинди. 250 минг сўмга савдо-маиший комплекс қуриб, ишга туширдик. Бу ерда хизматнинг 20 тури жорий этилган. Саноат ва озиқ-овқат моллари магазинлари, шаҳарлараро сўзлашув пункти, авиакасса, чойхона, турли устахоналар ишчилар хизматида.

Заводда 300 дан зиёд киши уй-жой учун навбатда турибди. Ҳозир шаҳар ижрокомига уй қурилиши учун 850 минг сўм ўтказдик. Бу яқин орада 1,5 миллион сўмга етказилади. Келгуси йили яна шу мақсад учун бир миллион сўм ажратилади. Шунингдек, ёшлар уйжой комплекси қурилишига 300 минг сўм бердик.

Буларнинг ҳаммаси иқтисодий ислоҳотнинг илк шарофати. Одамлар янгилик ўзларига хизмат қилажагини англаб олдилар. Шу сабаб ҳам ўпирилишдан қутилиш осон кечди.

А. ТУҲТАМУРОДОВ,
Самарқанддаги В. И. Ленин номли «Красный двигатель» заводи директори.

— Қайта қуриш бошланганига уч йилдан ошди. Шу даврда сиз раҳбарлик қиладиган коллективда қандай ўзгаришлар амалга оширилди?

«Узворчермет» областлараро бирлашмасининг Урганч участкаси бошлиғи Шоназар Юсупов саволимизга тайинли жавоб беролмади. Анчадан кейин:

— Бирлашмадан пуллик хизмат ҳақида махсус қарор келди. Уни ҳам сентябрь ойи бошида олдик, — деди у ер чизиб.

Бошлиқ ер чизганича бор. Участкада қайта қуришнинг эпкини ҳам сезилмайди. Тўғри, юқоридан қарор келган. Унда аҳолига темир-терсакнинг ҳар бир тоннасини 75, 85 сўмдан сотиш мумкинлиги маълум қилинган. Лекин участка маъмурияти бу борада бирор иш қилмади. Шунинг учун ҳам бундай хизмат борлигидан на гражданлар ва на кооператив коллективларнинг мутаасддилари хабардор. Қарорни одамларга тушунтириш бошлиқнинг эсига ҳам келмаган. Масаланинг бошқа томони ҳам бор: участка корхона ҳамда ташкилотлардан келтирилган металломнинг ҳар тоннасини 25,7 сўмдан олади. Давлатга эса 30,9 сўмдан сотади. Эътибор қилинг: аҳолига, асосан кооператорларга сотиш учун қўйилган баҳо қарийб уч баравар қиммат. Нега шундай? Бу саволга «Узворчермет» бирлашмасидагилар нима дер эканлар?

— Қайта қуриш бўйича иш қилмадик эмас, қилдик. Мана, масалан, икки кишининг штати қисқартирилиб, улар бошқа ишга ўтказиб юборилди, — деди Ш. Юсупов.

• *Газетхон муаммо қўяди*

КИМДАН БУЙРУҚ КУТЯПСИЗ?

Ана халос! Наҳотки қайта қуриш шу бўлса?! Ахир участкада ўша икки киши учун ҳам қиладиган иш тўлиб тошиб ётибди-ку! Юқорининг кўрсатмасини юзаки тушуниш эмасмикан бу! Участкага ҳар куни турли жойлардан одамлар келишади. Улар тоғдек уюлиб ётган темир-терсакларни оралаб нималарнидир қидиришади. Биз улардан бири билан суҳбатлашдик.

— Хива районидаги Ленин номли колхознинг 3-бригадасида яшайман. Ўзим область матлубот союзининг Урганч улгуржи савдо базасида тракторчи бўлиб ишлайман, — дейди Матёқуб Собиров. — «Т-40» маркали трактор коробкасида бўладиган 107 номерли подшипникни қидириб юриб ниҳоят шу ердан топдим.

— Бу ерда жуда кўп ҳар хил деталлар бор, — дейди «Автотехобслуживание» область бирлашмасининг Қўшкўпир районидаги автомобилларга техника хизмати кўрсатиш участкаси слесари Отабек Ёқубов. — Биз магазин, базалардан ололмаган енгил машиналарнинг айрим қисмларини шу ердан топиб олиб кетамиз. Эринмай изламсангиз яроқли эҳтиёт қисмнинг кони шу ер.

Афсуски, участка раҳбарлари ҳар куни бу ерга келиб иш битириб кетадиган ўнлаб одамларни кўрсалар ҳам кўрмагандай бўлиб юришибди. Юқорида штатлари қисқартирилган икки кишини янги келган маҳсулотларни саралашга жалб этса, темир-терсакларнинг яроқлисини маҳсус пункт орқали муҳтожларга белгиланган баҳоларда сотса бўлмайдими? Бу биринчидан аҳоли учун, иккинчидан корхонанинг ўзи учун ғоят фойдали-ку!

Бошлиқ билан участка территориясини айланиб юриб диаметри 30 сантиметр катталикда бўлган сим билан боғлаб уюб ташланган арраларга кўзимиз тушди. У Янгиариқ пахта тозалаш заводидан келтирилган экан. Маълум бўлишича, қарийб 1 тонна вазндаги бу арралар корхона реконструкцияси оқибатида ташландиқ қа чиқарилибди. Арраларни қўлга олиб тиғига қўл уриб кўрамиз; баъзилари яп-янги, гўё заводда ишлаб чиқарилгану металломга жўнатилгандай. Афсус. Завод маъмурияти ҳам, бошқалар ҳам уларни саралаб олиб бошқа мақсадларда фойдаланишни ўйлаб ҳам кўрмабдилар. Акс ҳолда бу ускуналар шунча «хўрланиб», «темирлар қабристони»га жўнатилмаган бўларди.

Участкада 10 га яқин одам ишлайди. Лекин янги шароитда янгича ишлаш, кўпроқ ташаббус кўрсатиш ҳеч кимнинг хаёлига келмаётир. Корхона ҳар ойда 2500 тонна темир-терсак қабул қилиши керак. Планларнинг бажарилиши ҳам ўлда-жўлда. Биргина август ойида 900 тонна темир-терсак қабул қилиб олинмасдан қолди.

Бундан ташқари металлом Бекобод, Магнитогорск каби олис жойларга юборилмоқда. Темир-терсакларга иккинчи «ҳаёт» бахш этишни областнинг ўзида ҳам ҳал қилиш мумкин. Шундай қилганда маблағ, вақт тежалган, область экономикасига сезиларли ҳисса қўшилган бўларди.

Ж. МАТЕҚУБОВ,
«Хоразм ҳақиқати» газетаси бўлим мудири.

• *Меҳнат коллективларида*

Янги ҳосил толаси

Ғиждувон пахта тозалаш заводининг аҳил коллективи 119 минг 90 тонна янги пахта ҳосилини қайта ишлашга аҳд қилган. Корхона ишчилари шу кунгача 1600 тонна тола ишлаб чиқарди ва 120 тонна аъло сифатли толани Югославия тўқимачиларига жўнатишди.

Темир Нарзуллаев, Абдумалик Ҳасанов, Мурод Қиличев, Обид Ҳамидов бошлиқ бригада аъзолари шу кунларда пландаги 40 тонна ўрнига 42—45 тонна аъло сифатли тола ишлаб чиқариб, бошқа бригадаларга ўрнак бўлмоқдалар. Улар қисқа вақтда 300—350 тоннадан ортиқ сифатли тола тайёрлашди.

Заводнинг илғор ишчиларидан тола ажратувчилар Ашур Сафоев, Ибод Кароматов, тола пресловчилар Эргаш Ярашов, Анвар Халиулин, момиқ ажратувчилар Наим Абдураҳмонов, Ҳақиқат Ҳусенова, асбоб-ускуналарни созловчи Карим Норов, Ҳамро Сафаровлар кунлик шахсий планларини муттасил 120—125 процентга адо этиб, бошқаларга ўрнак бўлишмоқда.

Т. МАҚСУДОВ,
Ғиждувон пахта тозалаш заводи слесари, «Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

Беш йиллик бажарилди

Ҳамидулла Нуъмонов пойабзалларни якка тартибда тикиш ва ремонт қилиш «Шарқ» ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор ишчиларидан бири. Куни-кеча ҳамкасб дўстлари уни навбатдаги катта муваффақият — новатор ишчи шахсий беш йиллигини бажарганлиги билан табрикладилар. У беш йиллик бошидан буён 40 минг сўмлик маҳсулот тайёрлади. Бу пландагидан бир ярим минг сўмлик кўп. Пойабзалларнинг хушбичимлилиги, сифати мухлисларни мамнун этмоқда. Шу сабабли буюртмалар кўпаймоқда.

Наманган шаҳар Совети депутати Ҳамидулла Нуъмонов беш йилликнинг қолган даврида яна 38 минг сўмлик юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш йўлида изланяпти. Ишчи меҳнат календарида ҳозир 1991 йил бошланган.

Иш вақтидан унумли фойдаланаётгани, ўз касбини яхши билгани, техника билан яхши «тиллашаётгани» ютуқлар омили бўляпти.

И. РУСТАМОВ.

ҲАМИША ЖАНГОВАР САФДА

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг газетаси «Фрунзевец» ташкил этилганига 70 йил тўлди.

Туркистон ўлкасида 1918 йил 19 октябрда солдат газетасининг биринчи сони чиққан эди, газета тез орада қизил аскарлар орасида обрў қозонди, омманинг чинакам пропагандисти, агитатори ва ташкилотчиси бўлиб қолди.

Мамлакатимиз тарихининг ҳамма босқичларида «Фрунзевец» газетаси Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг сиёсатини активлик билан ўтказиб келди. Унинг саҳифаларида Ўрта Осиё республикаларида Совет ҳокимиятини ўрнатиш қандай бораётгани кенг ёритилди, ёш Қизил Армиянинг ички ва ташқи аксилинқилобчиларга қарши курашиб, босмачилар тўдаларининг тор-мор келтирилиши ҳақидаги материаллар босилди. Улуғ Ватан уруши йилларида газета оташин сўзлар билан совет кишиларини бутун куч-ғайратларини фашизм устидан ғалаба қозонишга сарфлашга даъват этди.

«Фрунзевец» Афғонистондаги совет қўшинлари чекланган контингенти жангчиларининг ҳарбий жасоратини пропаганда қилишга катта ҳисса қўшди. Редакциянинг ўн икки журналисти юксак давлат мукофотларини олишга мушарраф бўлди.

...Жанговар тайёргарлик бўлимининг бошлиғи майор Валерий Глезденов ўз журналистлик бурчини бажариб, Афғонистонда бир неча марта бўлди, жанговар ҳаракатларда фаол қатнашди. Қизил Юлдуз орденига сазовор бўлди. Офицер ана шундай сафардан бирида ҳалок бўлди. Майор В. Глезденов ўлимидан кейин иккинчи Қизил Юлдуз ордени билан мукофотланди.

«Фрунзевец» газетасининг мухбири капитан Н. Баранов олдин Афғонистон республикасида хизмат қилди. Бир куни катта лейтенант С. Козлов командирлик қилаётган рота жангчилари билан бирга жанговар топшириқни бажариш учун учди. Десантчилар исёнчилар эгаллаб турган территорияга тушиб, тоғ дарёси кўпригини эгаллаб, уни асосий кучлар етиб келгунча ўз қўлларида сақлаб туришлари керак эди. Бўлинма билан биргаликда ҳарбий журналист ҳам мардона ҳаракат қилди. Жанговар топшириқ аъло даражада бажарилди. Парашют-десант ротасининг командири катта лейтенант С. Козловга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Бўлинманинг кўпгина десантчилари орден ва медаллар билан мукофотланди. Газета мухбири Н. Баранов эса «Жасурлиги учун» медали билан тақдирланди.

«Тоғлар ва саҳролар — бизнинг полигонимиз» дейишади туркистонча жангчилар. Мотоўқчилар, танкчилар, десантчилар, авиаторлар худди ана шу ерларда ўз жанговар маҳоратларини оширмоқдалар. Ҳарбий журналистлар улар билан ҳамиша бир сафда туриб, Ватанимиз жанубий чегаралари соқчиларининг ҳаёти, турмуши ва жанговар ўқувини «Фрунзевец» саҳифаларида кенг ёритмоқдалар.

А. НИКОНЕНКО,
ЎзТАГ мухбири.

ОНА ҚУВОНЧИ

Наманган область Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози аъзоси Маликахон Қодирова бир йўла уч ўғил кўрди. Чақалоқларга Ҳасанбой, Ҳусанбой, Худойберди деб исм қўйилди. Шифокорларнинг аниқлашича, чақалоқларнинг соғлиғи яхши, улар тетик ва тийрак. Болаларнинг отаси — Ёқубжон Қодиров ҳам колхозчи. Маликахон билан Ёқубжонлар энди тўртта ўғиллик бўлишди. Бугун уларнинг қувончи чексиз.

Суратда: М. Қодирова чақалоқлари билан.

Б. СОЛИЕВ фотоси.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ЧИМ ХОККЕЙ:

ЧАВГОН ЎЙНАТИБ

Яшил майдонда қизларнинг чавгон ўйнатиши ҳамиша қизиқарли ва мароқли бўлади. Олий лига аъзолари — «Андижанка» ва Тошкент областининг «Политотдел» командаси хоккейчилари ўртасидаги учрашув ҳам кўпчиликда яхши таассурот қолдирди. Биринчи учрашувда андижонлик қизлар 2:0 ҳисобида устун келишган бўлса такрорийсида пойтахт области хоккейчилари ғалаба қозонишди. Ҳозир чемпионатда «Колос» коллективи 52 очко билан олдинда бормоқда. Андижонликлар 48 очко билан иккинчи бўлиб туришибди. Москва жисмоний тарбия институти клуби эса 44 очко билан учинчи ўринда бормоқда. «Политотдел» қизлари 38 очко билан тўртинчи ўринда турибдилар.

Эркаклар олий лига командалари ҳам мавқеларини мустаҳкамлашмоқда. Олмаота динамочилари билан Свердловск армиячилари 22 тадан очко билан фахрли ўринларда боришмоқда. Ленинграднинг «Волна» коллективи Ленинскнинг «Старт» командасини қабул қилиб (3:2), 16 очко билан учинчи ўринга кўтарилди. «Старт» эса бор-йўғи иккиочко билан охирги ўринда турибди. Шунингдек, Андижоннинг «Звезда» ва Фарғонанинг «Химик» командалари ҳам имкониятни бой беришди. Андижонликлар Ульяновскнинг «Волга», фарғоналиклар Свердловск армиячиларига бир хил — 2:1 ҳисобида ютқазишди. «Звезда» 14 очко билан тўртинчи ўринда бормоқда. «Химик» ҳисобида 6 та очко бор.

СОВРИНЛАР ВА ЎРИНЛАР

● **ШАХМАТ.** М. Чибурданидзе билан Н. Иоселиани ўртасида жаҳон биринчилиги учун ўтказилаётган курашнинг 10-партияси дуранг бўлди. Ҳозир жаҳон чемпиони М. Чибурданидзе 5,5:4,5 ҳисобида олинда бормоқда. Рейкьявикда эса жаҳон кубоги учун курашнинг учинчи босқичи давом этмоқда. 13-турда М. Таль — Б. Спасский (Франция), Эльвесс — Л. Портиш (Венгрия) учрашувлари дуранг бўлди. Таль билан Эльвест ҳисобида саккизтадан очко бор. А. Бельявский ярим очко ортда. Жаҳон чемпиони Г. Каспаров 7 очко тўплаган.

● **ФУТБОЛ.** Жаҳон чемпионати саралаш учрашувлари ўтказилди. Европа учинчи группасига кирувчи СССР — Австрия ўйинида 2:0 ҳисоби қайд этилди. Тўпларни Михайличенко билан Заваров киритишди. Шу группадаги ГДР — Исландия командалари учрашувлари ҳам 2:0 ҳисобида тугади. Ҳозир СССР командаси 3 очко билан биринчи ўринга кўтарилди. ГДР, Исландия командаларида иккитадан очко бор.

Қотилларга ўлим жазоси

Шу йилнинг бошида Андижон область автоинспекциясининг катта лейтенанти Изатулла Мадаминов ва милиция старшинаси Аҳмаджон Хўжаев кечаси хизмат бурчини ўтаётган чоғда қуролланган қотиллар томонидан отиб ўлдирилган эди. Республика Ички ишлар министрлиги ва Андижон область ички ишлар бошқармаси ходимларининг тадбиркорлиги туфайли жиноятчилар жуда қисқа вақт ичида қўлга олинганди.

Андижон область суди коллегияси қотилларнинг жиноий ишини очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб, А. Чернов ва В. Витмерга ўлим жазоси беришга қарор қилди. Жиноятчилар группасининг бошқа аъзолари В. Овчинников ва З. Контюков узоқ муддатга, П. Овчинников 4 йил озодликдан маҳрум этилди...

Бу фожиа фавқулодда рўй берди. 7 февраль куни тунда тахминан соат иккида Ўш — Андижон аэропорт томонга жуда юқори тезликда йўл ҳаракати қоидасини бузган ҳолда «Жигули» машинаси ўтди. ГАИ инспекторлари машинани тўхатиб, ҳайдовчидан ҳужжат сўрашди.

— Ҳужжатим йўқ, — деди ҳайдовчи даҳл товуш билан.

Шу пайт Боғишамол томондан моторроллер минган аэропорт ишчиси Мамасоли Мамадалиев келиб қолди. ГАИ ходимлари протокол тузишда уни гувоҳлик беришини ўйлаб тўхтатдилар. Кутилмаганда ўқ овози эшитилди. «Жигули»да ўтирган безорилардан бири инспектор Аҳмаджонни отиб қўйди. Сўнг машина панасида турган И. Мадаминовга қарата ўқ узди. У йиқилди. Кейин қотиллар унинг бошидан отдилар. Илгарироқ ягона гувоҳ-моторроллерчини милтиқнинг қўндоғи билан уриб сулайтириб қўйишганди. Безорилар баллони тешилган ўз «Жигулиси»нинг номерлари ва нарсаларини олишаётган пайтда моторллерчи қоронғилик қаърига ўзини олди. Безорилар эса милициянинг «Волга»сига ўтириб жўнаб кетдилар. Қотилликдан номерсиз машинадан бошқа из қолмаган эди. Бутун умид оғир тан жароҳати олган моторроллерчидан эди. У эса касалхонада беҳуш ётарди. Юзига муздек совуқ сув сепилганда аранг кўзини очиб, хириллаган товуш билан: узуқ-юлуқ қилиб: «Безорилар 3 киши, қуролланган», дея олди холос.

Фавқулодда фожиа ҳақида республика Ички ишлар министрлигига хабар қилинди. Министрнинг биринчи ўринбосари, милиция генерал-майори Эдуард Алексеевич Дидоренко Андижонга зудлик билан етиб келди. Жиноятни фош этиш штаби тузилди. Республиканинг барча ички ишлар бўлинмаларига қотилларни топиш ва ушлаш тўғрисида топшириқ берилди. Андижон, Фарғона, Наманган, Ўш, Ленинобод областларининг барча йўлларига қуролли назоратчилар қўйилди. Ишнинг энг оғир қисми Андижон область ички ишлар бошқармаси коллективи зиммасига тушди. Бошқарма бошлиғи, милиция полковниги Рустам Абдуллаев ҳарбий қисм солдатлари, таксомотор парки шоферларини оёққа турғазди. Прокуратура ходимлари ҳам ёрдамга ошиқдилар.

Ички ишлар бошқармасининг У. Гайнутдинов, Ч. Шалигин бошлиқ эксперткриминалистика бўлими қотиллардан қолган «Жигули»нинг орқа номери ўрнида «Ш» ҳарфининг акси борлигини аниқлади. Бу «Жигули», Ўш, Тошкент ёки Ашхободник деган тахминга асос бўлди, йўл назорати кучайтирилди.

Андижон область ички ишлар бошқармаси бошлиғи ўринбосари Ботир Парпиевнинг ташаббуси билан қўшни Ўш областининг Ленин райони ГАИсидан катта йўл назоратчиси Маннонжон Нурматов Андижонга таклиф қилинди. У қотиллар қолдирган «Жигули»ни кўрибоқ:

— Бу машина менга таниш, — деди, — унинг эгаси аварияда ҳалок бўлган. Хотини машинани майлисойлик бир одамга сотган. Йўловчи бир қиз ва студент йигит шу машина ҳайдовчиларига дуч келган. Машинада ўтирган қуролли кишилар қизнинг чеккасига милтиқ қадаб, унинг пули ва тилла балдоғини, студентнинг 7 сўм пулини олишган. Кеча бу ҳақда бизга сигнал тушди. Ҳатда «Жигули»нинг олд ўриндиғининг ярми йўқлиги қайд этилган.

Қотиллардан қолган машинада ҳам олд ўриндиқнинг ярми йўқ эди. Шу орада Ўшга юборилган оператив группа раҳбарлари, республика жиноят қидирув бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, милиция полковниги В. Сахно, область автоинспекцияси бошлиғининг ўринбосари Султонмурод Матқобулов қотиллардан қолган «Жигули» Майлисойда учетда туриши, давлат номери «В—03—33 ОШ» эканлигини аниқлаб келдилар.

Калаванинг учи топилди. Жиноятни фош этиш штаби ўз иш жойини ўзгартириб, Ўш область Майлисой шаҳар ички ишлар бўлими биносига кўчирди. Б. Парпиев бошлиқ оператив группа майлисойлик ГАИ инспекторлари билан ҳамкорликда «В—03—33 ОШ» номерли «Жигули»нинг эгаси Петр Николаевич Овчинниковни 8 февраль куни кечаси соат 4 да топди.

— Машина меники, лекин у гаражда, — деди Петр ёлғон гапириб, сўнг милиция ходимларини гаражга бошлади. Гаражнинг қулфи эговлаб қўйилганди.

— Ўғирлаб кетишибди, — деди Петр айёрлик қилиб.

— Нима қилиш керак? Иш яна чигаллашди. Тадбиркор милиция ходимлари маҳалла-кўй билан суҳбат ўтказдилар. Маълум бўлишича бир кун олдин Петрнинг ўзи кеч соат 9 да гараждан машинани олиб чиққан, унинг ёнида новча, қора соч нотаниш одам ҳам бўлган. Бу сифатлар маҳаллада яшайдиган Василий Вильгельмович Витмерга тўғри келади, дейишди маҳалладаги кишилар. У наша чекади, яқинда наркологик касалхонада ётиб чиққан.

Жиноят-қидирув штаби Витмерни топишга қарор қилди. Милиция ходимлари унинг уйига 4 марта бориб келишди. У ер-кўкда йўқ эди. Унинг уйи олдига пойлоқчилар қўйилди. Ниҳоят тонг саҳарда Витмер уйига келди. У тумшуғидан илинганлигини пайқамай қолди. Витмер Майлисой шаҳар ички ишлар бўлимига олиб келинди. У 1963 йилда туғилган, бақувват йигит. Лекин ҳеч қаерда ишламайди.

Тергов чоғида уни тер босди, қўллари қалтираб, ўзини ноқулай ҳис этди. Айбини бўйнига олмасликка уринди. Шунда республика жиноят-қидирув бошқармасининг бўлим бошлиғи, милиция майори А. Юрков, область ички ишлар бошқармасининг бошлиғи, милиция майори Рустам Абдуллаев кўп йиллик тажрибани ишга солишди, ниҳоятда моҳирлик билан Витмернинг айби бўйнига қўйилди. У қотиллик қандай юз берганлигини батафсил айтиб берди. Иккинчи қотил «Жигули»нинг эгаси Петр Овчинниковнинг укаси 25 ёшли Виктор Овчинников бўлиб чиқди. Уни топиш ва қўлга олиш анча қийин бўлди. Оператив группа бошлиғи унинг ҳар бир қариндошникига қуролли пойлоқчи қўйди.

Б. Парпиевнинг ўзи Дадамирза Нуриддинов билан Викторнинг уйини узоқ кузатиб турди. Чироқлар ўчган, ҳеч қандай шарпа сезилмасди. Тунги соат мили тўртни кўрсатди. Ҳаво совуқ эди. Ҳийла ишлатишга тўғри келди. Уй қўнғироғини тўхтовсиз босиб туришди. Ниҳоят ичкаридан чақалоқнинг йиғиси эшитилди. Боланинг оғзини беркитишгани ҳам сезилиб турди.

Б. Парпиев калит солиб, эшикни очиш ишорасини қилганди қўрқиб кетган Виктор ичкаридан:

— Ким, — деб бақирди.

— Биз милициядан келдик, боя протоколга қўл қўймаган экансиз.

Милиция ходимлари Виктор билан кундузи акасининг машинаси ўғирлангани хусусида суҳбатлашган эдилар. Унга ҳеч қандай шубҳа билдирилмаганди. Шунинг учун у қаршилик кўрсатмай кийиниб чиқди. Виктор Майлисой шаҳар ички ишлар бўлимида Витмерни кўргач, қўлга тушганлигини сезди.

Энди Александр Николаевич Черновни топиш ва ушлаш керак эди. Виктор Овчинников наркотик моддаларни истеъмол қиларди. В. Витмер билан А. Чернов эса учига чиққан гиёҳванд эди. А. Чернов 1949 йилда туғилган, сузоқлик, ҳеч қаерда ишламайди. Ашаддий жиноятчи, 5 марта судланган, 18 йил узлуксиз қамоқда ётган.

Нашавандлар наркологик касалхонада танишишган. Улар касалхонадан чиққандан кейин Майлисойда учрашиб, Ўш областига наркотик модда сотувчиларни талаш учун боришган. Ўшлик В. Звёздин уларни кутиб олиши керак эди. Лекин у уйида йўқ бўлгач, режа бузилгач, нашавандлар аламини нашадан олиб асабийлашган ҳолда Майлисойга қайтган. Йўлда ГАИ ходимларига дуч келишган...

А. Чернов тахминан Учқўрғонда Фрунзе кўчасида яшайди. Шерикларининг айтишича, унда 2 та қирқма милтиқ, 16 та патрон-ўқ бор. Қаршилик кўрсатиши, отишма бўлиши эҳтимолдан ҳоли эмас. Вазифа — қурбон бермасдан қотилни тузоққа илинтиришдан иборат. Оператив группа йиғилиб, бу иш жуда қалтис эканлигини, ниҳоятда ҳушёрлик билан иш кўриш кераклигини қайтақайта ўқитирди. Бу операцияни бажариш яна область ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Ботир Парпиев, область ички ишлар жиноят қидирув бўлими бошлиғи Вадим Гуртовенкога топширилди. Оператив группа составида милиция ходимлари бор эди. Уларнинг ҳар бири ҳалок бўлган ҳамкасбларининг руҳини шод этиш учун ҳар қандай оғир топшириқни бажаришга тайёр эди.

Оператив группа Фрунзе кўчаси Учқўрғон марказида эмас, Қизилжар посёлкасида эканлигини аниқлади. Шу кўчада Олимжон Қорабоев деган нашаванд яшайди. У наркологик касалхонада ётган, уйига нотаниш бир рус келиб туради. Текширишда бу гап тўғри бўлиб чиқди. Шундан кейин милиция капитани Фарҳод Эргашев Қорабоевнинг таниши сифатида унинг уйига кириб борди. Александр Чернов наша чекиб, кайфини суриб ўтирарди. Фарҳоднинг орқасидан кирган милиция ходимлари Раҳматжон Умаров билан Шуҳрат Абоқулов фурсатдан фойдаланиб, тўсатдан ташландилар. А. Чернов қочишга, қаршилик кўрсатишга улгурмай қолди. Шундай қилиб, учинчи ашаддий қотил ҳам қўлга олинди. Бу ишда Учқўрғон район ички ишлар бўлимининг бошлиғи А. Ғофировнинг хизмати ҳам таҳсинга лойиқдир...

Қўлига кишан солинган А. Чернов қотилликдан кейин ўзида қолган битта қирқма милтиқ ва 16 ўқни Жалолободга, 1 та қирқма милтиқни эса Жалолқудуқ темир йўлига яширганлигини айтди. Қотиллар ГАИ ходимларини отиб ташлаганларидан кейин адашиб Андижон районидаги «Москва» совхози адирига бориб қоладилар. Аёвсиз ҳайдалган машина тошга урилиб, кардони ёрилиб кетади. Мотор тарақлаб, юришнинг иложи бўлмай қолди. Шундан кейин бензин сочиб, ГАИ «Волга»сини ёқиб юбордилар. Изатилла ва Аҳмаджонни отган қирқма милтиқни адирга улоқтирадилар.

Жиноят қидирув бош штаби қирқма милтиқдан ва куйдирилган машинани топиб келишни қотилларни тутишда алоҳида хизмат кўрсатган Б. Парпиев ва тергов бўлими бошлиғи, милиция подполковниги К. Бурхоновга топширди. Улар бу топшириқни ҳам зудлик билан бажардилар.

Тергов жараёнида жиноятчиларнинг бошқа шериклари ҳам борлиги маълум бўлди. Улардан бири Зокир Абдураҳмонович Контюков. У ҳаётида бирор кун ишламаган, 14 йил қамоқда ётиб чиққан. Яширинча таъқиқланган касб — тилла тиш қўйиш билан шуғулланган В. Витмернинг уйида яшаган. Ўшанда наркотик модда сотувчиларни талаш тўғрисидаги таклиф З. Контюкодан чиққан, лекин у А. Чернов билан уришиб қолиб, ўйиндан чиққан. Тергов ва суд мажлисида жиноятчиларнинг ҳаммаси ўз айбига иқрор бўлди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

«Ўзбекистон» нашриёти қуйидаги китобларни ўзбек тилида босмадан чиқарди.

Л. Яҳёева. Шахсни шакллантиришда жамоатчилик фикрининг роли. 40 бет. Баҳоси 6 тийин.

Рисолада тарбия объекти — шахсни диалектик тушуниш, шахс шаклланишининг социал омиллари, шахснинг фикри ва психологик ҳодисалар, фикрларнинг шахсга таъсири каби масалалар ёритилган.

М. Усмоналиев, Ю. Каракетов. Юридик темаларда лекция ўқиш методикаси. 32 бет. Баҳоси 6 тийин.

Китобчада юридик мавзуларда лекция ўқувчиларга лекцияга тайёргарлик кўришда нималарга эътибор бериш кераклиги хусусида методик кўрсатмалар берилган.

Қ. Қорабоев. Қазилма бойликлар ва атроф-муҳит. 40 бет Баҳоси 6 тийин.

Рисола ўқувчини табиатни муҳофаза қилишнинг аҳамияти, теварак-атрофни, атмосфера ҳавоси ва сув ҳавзаларини булғатувчи турли манбалар, атроф-муҳит ифлосланишининг олдини олиш мақсадида амалга оширилаётган муҳим тадбирлар билан таништиради.

Е. Кислова. Маданий қадриятлар ва ҳозирги замон идеологик кураши. 40 бет. Баҳоси 6 тийин.

Китобча маданий қадриятлар ва уларнинг ҳозирги замон идеологик курашидаги роли масалаларига бағишланган.

Э. Шайхов. Келажак бунёдкорлари. 30 бет. Баҳоси 6 тийин.

Рисолада Тошкент қишлоқ хўжалиги институти мисолида агросаноат комплекси учун юқори малакали кадрлар тайёрлаш, студент ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалалари хусусида сўз боради.

С. Акмалова. Маҳалламиз аёллари. 30 бет. Баҳоси 6 тийин.

Хотин-қизлар билан иш олиб борувчилар, аҳоли турар жойларида ғоявий-тарбиявий иш уюштирувчилар, кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган бу китобчада муаллиф Наманган шаҳар «Мопр» маҳалласи хотин-қизлар кенгаши иш тажрибаси билан ўртоқлашади.

У. Шокиров. Шахс социал активлиги ва диндорликни бартараф этиш. 40 бет. Баҳоси 6 тийин.

Рисолада шахснинг ижтимоий фойдали меҳнатда, жамиятнинг ижтимоий сиёсий ҳаётида иштирок этиш, дунё ва унинг қонунларини билиш ҳақида фикр юритилган.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ ҚОШИДАГИ ЕШЛАРНИ ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИШ УЧУН ТАЙЁРЛАЙДИГАН

ПУЛЛИҚ МАРКАЗИЙ ҚУРСЛАР
СИРТҚИ БЎЛИМГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Сиртқи курслар университетнинг математика; амалий математика ва механика, физика, геология, ўзбек филологияси, роман-герман, шарқ, журналистика, тарих, фалсафа-иқтисод, химия, биология ва ҳуқуқшунослик факультетларига кириш учун тайёрлайди.

Сиртқи курсларга ўрта маълумотга эга бўлган ҳамда ўрта мактабнинг 9-10 синфида ўқиётган ёшлар қабул қилинади.

Ўрта маълумотлилар ва мактабни битирувчилар курсларда бир йил таълим олиш учун 45 сўм миқдорида қуйидаги адресга пул юборадилар: 700095, Тошкент шаҳри, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети қошидаги Марказий пуллик тайёрлов курслари, сиртқи бўлим, давлат банки, Тошкент шаҳар конторасси оператив бошқармасининг 100141859 жорий ҳисобига.

9-синф ўқувчилари шу адресга 35 сўм юборадилар. Мазкур синф ўқувчиси 10-синф давомида ҳам таълим олишни давом эттириш истагини билдирса, ҳақ тўлаш ва ҳужжатлаштириш қайтадан расмийлаштирилади.

Курсларга қуйидаги ҳужжатларни жўнатиш лозим: курс раҳбари номига ариза. (аризада ўқувчининг фамилияси, исми, отасининг исми, почта индекси кўрсатилган ҳолда яшаш жойи адреси, ўқишга кирмоқчи бўлган факультети, мактабда чет тилларидан қайси бирини ўқиганлиги, курсда ўзбек тили ёки рус тилида ўқимоқчи эканлиги аниқ кўрсатилади (иш жойидан ўқувчилар мактабдан) справка, почта орқали пул юборилганлиги ҳақидаги квитанция.

Ҳужжатларнинг ҳаммаси бир вақтда юборилади. Акс ҳолда ўқувчи курсларга қабул қилинмайди.

Ҳужжатларни қуйидаги адресга юборинг: 700095, Тошкент шаҳри, Студентлар шаҳарчаси, ҒСП, ТошДУ бош корпуси, 24-хона, марказий пуллик тайёрлов курслари.

Ўқиш муддати 1988 йилнинг 1 ноябрида бошланиб, 1989 йилнинг 1 июнигача давом этади.

Ўқиш даврида ўқувчиларга танланган факультетга кириш имтиҳонлари топшириладиган фанлар бўйича контрол ишлар ва умумий кўрсатмалар юборилади.

Контрол ишларга ёзилган жавобларга малакали ўқитувчилар томонидан тақризлар ёзилади ва ўқувчига қайтарилиб жўнатилади.

Курс охирида ТошДУ биносида тингловчилар учун бир ойлик кундузги машғулотлар ташкил қилинади.

Сиртқи курсларга қабул қилинганлар айрим сабаблар билан ўқишни давом эттира олмасалар, ўқиш учун тўланган ҳақ қайтарилмайди.

Сиртқи курсларни муваффақиятли тамомлаганларга курсда ўқиганлиги ҳақида ҳужжат берилади.

Ҳужжатлар 1 ноябргача қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

кафедралар бўйича профессор-ўқитувчилар составидаги

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудири: электротехниканинг назарий асослари; доцентлар — қурилиш механикаси, гидравликаси, ҳисоблаш техникаси, амалий математика, гидромелиоратив системаларни эксплутация қилиш ва автоматлаштириш;

катта ўқитувчилар: сув энергияси ва насос станцияларидан фойдаланиш, ердан фойдаланиш, маданият, ахлоқ ва эстетик назарияси, марксча-ленинча фалсафа;

ўқитувчилар: рус тили, жисмоний тарбия;

ассистентлар — инженерлик конструкциялари, сув ресурсларидан комплекс фойдаланиш ва қишлоқ хўжалиги сув таъминоти, машина-трактор паркини эксплутация қилиш, қурилиш машиналари, сув хўжалиги экономикаси ва уни ташкил этиш, машинасозлик технологияси, сиёсий иқтисод, автоматика ва телемеханика, чорвачилик фермаларини механизациялаш (2), ер тузишни лойиҳалаштириш, материалшунослик, қурилиш механикаси.

Конкурс муддати 6 ноябрга.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Қори Ниёзий кўчаси, 39-уй, кадрлар бўлими.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

25, 28 ОКТЯБРЬ СОАТ 18.00 ДА

СССР 51-ЧЕМПИОНАТИ УЧУН

«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «ДАУГАВА» (Рига).
«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «АСК КАРПАТИ» (Львов)

I-ЛИГА КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

ФУТБОЛ

СПОРТ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИ ЎЙНАЛАДИ. **Сериялар-нинг номерлари 054001 дан 055001 гача ва 056001 дан 057001 гача.**

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ ТУШИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билетларни ўз вақтда сотиб олинг.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/X да **Уйқудаги гўзал,** 22/X да **Отелло.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/X да **Нажот истаб,** 22/X да **Бой ила хизматчи.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/X да **Ёшлиндан берган кўнгил,** 22/X да **Кулги кечаси.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЕШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/X да **Қора камар** (19.00), 22/X да **Келинлар қўзғолони** (18.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва цирки артистларининг гастроллари** (21/X да 19.30 да).

М. Ашрафий номли Тошкент давлат консерваторияси қошидаги

РЕСПУБЛИКА МАХСУС ЎРТА МУЗИКА МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ

1988-1989 ўқув йилига мактабгача ёшдаги болалар учун пуллик тайёрлов группаларига

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Аризалар 10 ноябргача қабул қилинади.

Телефонлар: 33-15-87, 33-74-42.

Адрес: К. Маркс кўчаси, 71-уй.

«Союзхлопок» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи «СоюзНИХИ»нинг Андижон филиали директори А. Маҳмудовга онаси

Ибодатхон ПАРПИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон кўрлар жамияти марказий правлениеси Бухоро область кўзи ожизлар жамиятининг раиси А. Ҳайдаровга отаси

Назар ҲАЙДАРОВнинг

вафоти этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети Ишлар мудирлиги коллективи Ишлар мудирлигининг автохўжалиги ходими Р. Қиргизбоевга отаси

Қурбон ҚИРҒИЗБОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• Тингланг, томоша қилинг

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

21 ОКТЯБРЬ, ЖУМА

МТ-I. 7.00 —120 минут. 9.05 — Аккордеонда В. Тамман чалади. 9.25 — «Гаровга олинган». Бадиий фильм. 10.40 — Янгиликлар. 10.50 — Мультфильмлар. 16.00 — Янгиликлар. 16.10 — Қайта қуриш прожектори. 16.20 — Иркутск телевидение студиясининг программаси. 17.20 — «Криниченька» ансамблининг концерти. 17.50 — Замондошимиз портрети. 18.10— Нега ва нима учун? 18.40 — Новаторлар ва консерваторлар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Сиз яратган боғ. 20.05 — Резонанс. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15— 1988 йил қўшиқлари. 22.30 — Нигоҳ.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Боғлар шеърияти. 9.45— Тарих. 10.05 — Инглиз тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига 11.35 — Ўқув кўрсатуви. 12.05 — Инглиз тили. 13.05 — «Пўлат қандай тобланди». Бадиий фильм, 5-серия, — «Кураш», 6—серия — «Мангулик». Танаффусда ва 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Қишлоқ янгиликлари. 19.40 — Унутилмас музикали кечалар. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 —Сиз бунга қодирсиз. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Пўлат қандай тобланди». Бадиий фильм,

УзТВ-I. 15.00 — «Ўлим билан олиндув». Бадиий фильм. 16.30 — Ҳужжатли фильмлар. 17.55— Янгиликлар. 18.05 — «Қўшиғим, жон қўшиғим». 18.45 — Мультфильм. 18.55 — «Инсон болаликдан бошланади». 19.30 — «Қайта қуриш йўлидан». 20.00 — Ахборот. 20.15 — Долзарб интервью. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Қизлар гулдастаси. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Долзарб дамлар қадри.

УзТВ-II. 19.25 — «Совет Иттифоқи элчиси». Бадиий фильм. 20.50 — «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». **Фрунзе,** 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Нодирабегим». Бадиий фильм.

РАДИО

Биринчи программа. 7.40 — Пионер эрталиги. 8.30 — Эстрада концерти. 9.30 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист С. Зоҳидова куйлайди. 9.45 — Халқ контроли радиопости. 10.15 — Микрофон олдида Ўзбекистон ёзувчилари. 10.45 — Вокал сюиталар. 11.40 — Ер ва эл. 12.10 — Медиоратор. 12.30 — «Нилуфар» ансамбли қатнашчилари ижро этади. 13.00 — Ўзбекистон чорвадори. 13.30 — Д. Тухманов қўшиқлари. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшитириш. 15.01 — Давр, воқеалар, кишилар. 15.30 — Бахтли болалик. 15.50 — «Чиннигул» болалар хори куйлайди. 16.00 — Адабиёт, театр, кино. 18.15 — Юность. 19.20 — Огонёк. 19.40 — Жаҳон халқларининг музикали фольклори. 20.15 — Ижтимоий фанлар ва ҳозирги замон. 20.30 — Концерт. 21.30 — XIX партия конференцияси белгилаб берган йўлдан. 22.45 — Концерт.

Р. — 11054. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. А. —242. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12